

Konzultační den

Úvod (aktuality)

Právní rámec agendy

Zákon o pohřebnictví

Dozor obecně

Občanský zákoník

Diskuze

Provoz hřbitova

Nájem, deregulace a DPH

Judikatura

Ceník a regulace cen

Služba veřejné správy

Diskuze

Sociální pohřby

Účelně vynaložené náklady dle
vyhlášky MMR

Judikatura

Administrativa ze strany MMR

Diskuze

Statistiky a kontroly krajů

Diskuze a závěr

(okolo 14:00 hod.)

Likvidace náhrobků vs. nájemní právo

- Je proti dobrým mravům po zániku nájemní smlouvy a v tlečí době likvidovat opuštěný náhrobek
- Existuje právní důvod ponechat náhrobek na hrobovém místě, zvláště je-li na něm uvedeno jméno pohřbeného
- Zákaz likvidace náhrobků těžkou technikou

Heřmánkovice 2. 8. 2023

foto KÚ Královéhradeckého kraje

Heřmánkovice 2. 8. 2023

foto KÚ Královéhradeckého kraje

Heřmánkovice 2. 8. 2023

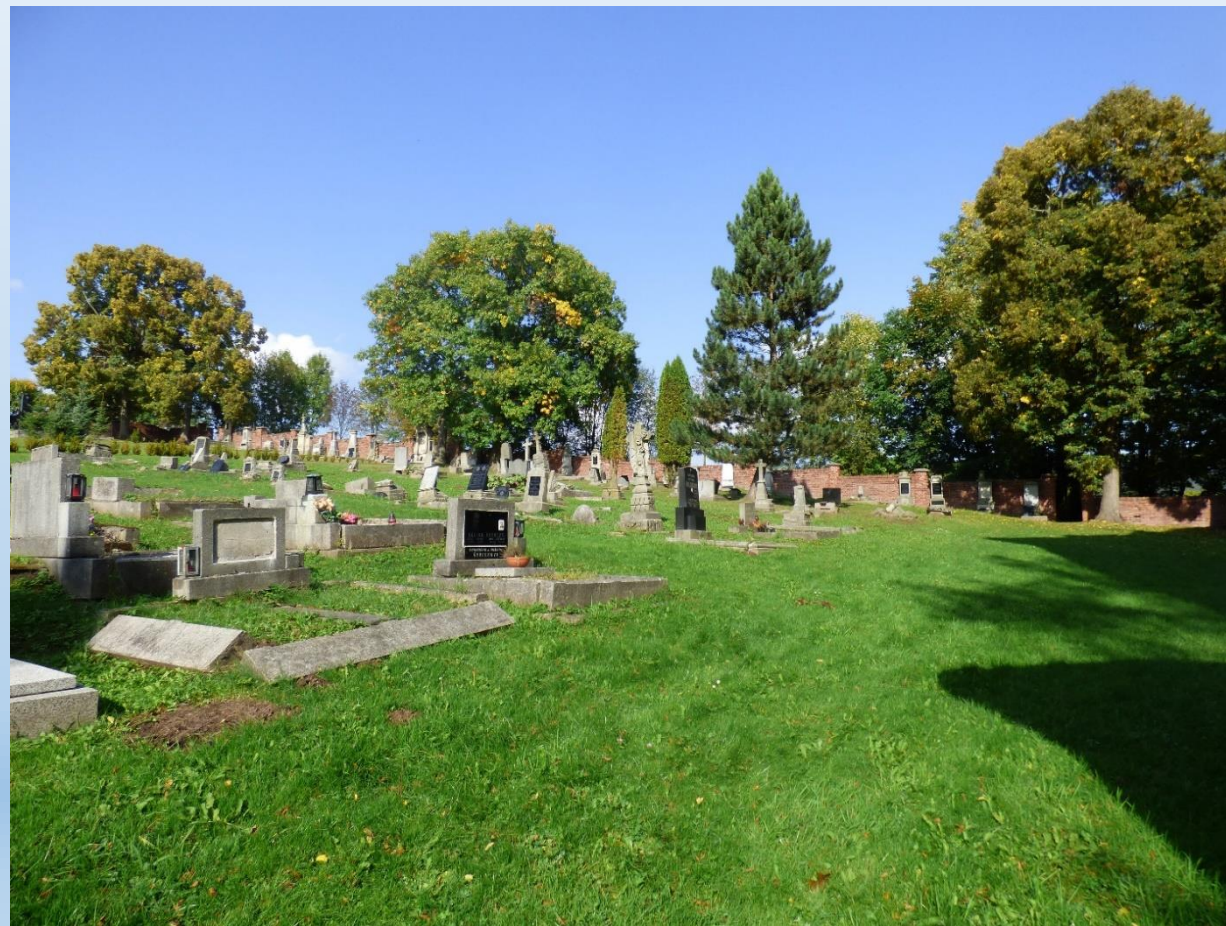
foto KÚ Královéhradeckého kraje

Heřmánkovice 27. 9. 2017

foto Roman Bláha

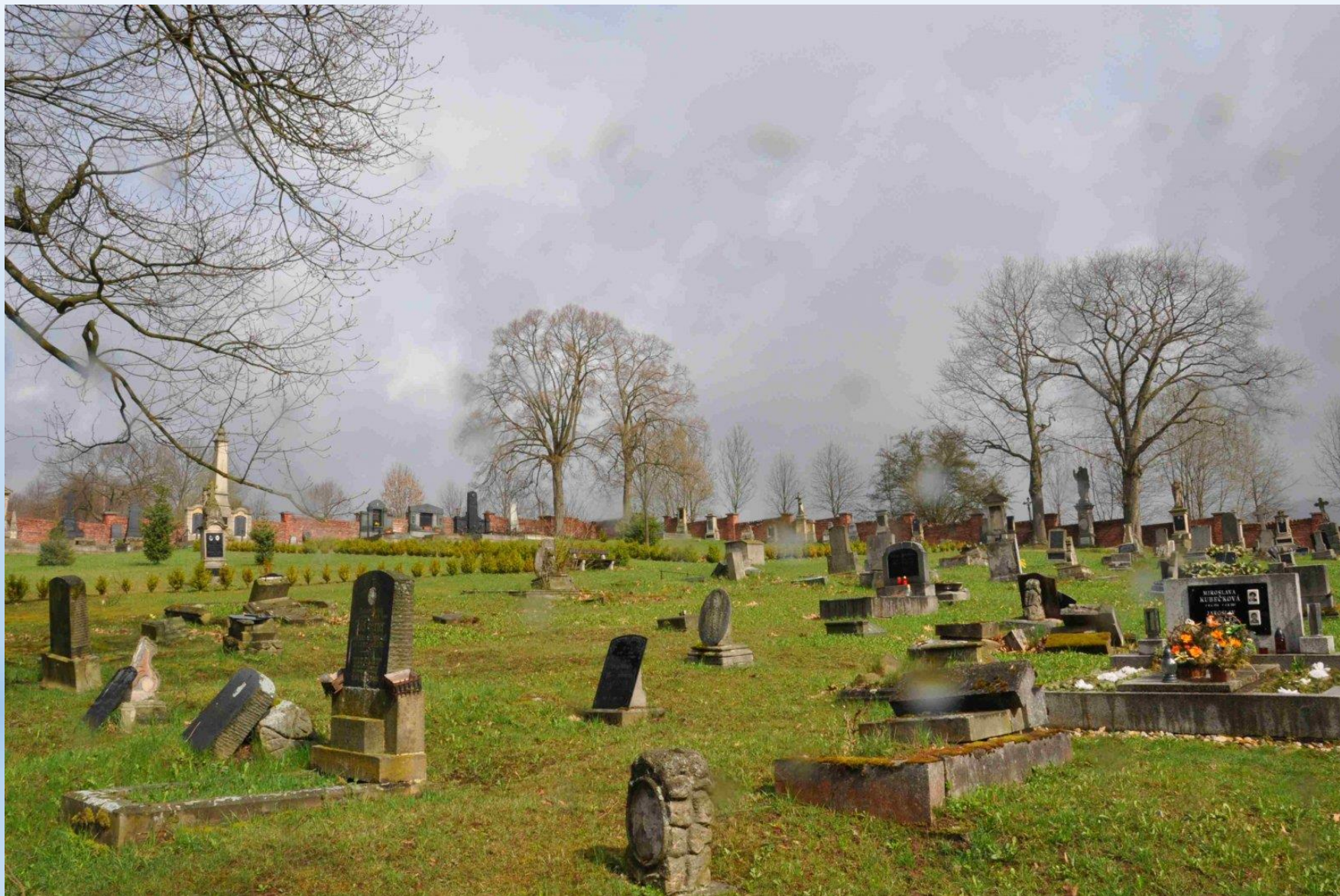

Heřmánkovice 27. 9. 2017

Heřmánkovice z webu cimiterium.cz

- Místo, kde se mrtvý nachází, je rituálně nečisté. Je třeba je označit. A jsme u zrodu prvních macev. Prvořadou povinností, vzhledem k odpovědnosti vůči Bohu, bylo označit je pro druhé, aby věděli: Pozor, zde se můžeš rituálně znečistit...
- Potřebu zakládat vlastní (židovská) pohřebiště vyvolal teprve exil a diaspora.
- Tělo se původně uložilo do jeskyně, kde se v žlabu nechalo rozložit a pak se do menších schránek ukládaly pouze kosti. Proto péče praotce Abrahama, aby dědičně získal jeskyni Machpela, proto onen biblický obrat „kostí mých“, proto starost praotce Jakuba o osud jeho kostí a stejně tak i poručení Josefovo o tom, aby národ vynesl jeho kosti, až konečně ve slávě vyjdou z Egypta.
- Formule „Tanceva“ (TNCVH) zkracující modlitbu „Tihje Nafšo Crura Bicur Ha-chajim“, tedy Kéž je jeho duše zahrnuta do svazku živých, podle první knihy Samuelovy (25:29).

Židovské zvyky

Usnesení PS pro řešení situace německých (a dalších) hrobů ze dne 24. srpna 2023

- Pracovní skupina (PS) odsuzuje způsob likvidace hrobových zařízení z hrobových míst německojazyčných obyvatel na příkladu Heřmánkovic, zejména z níže uvedených z důvodů:
 - a) je přesvědčena o nepřijatelnosti zvoleného postupu likvidace hrobových zařízení z důvodu nedodržení piety k pohřbeným osobám;
 - b) nedodržování morálního a etického hlediska;
 - c) domnívá se, že došlo k porušení Smlouvy mezi Českou a Slovenskou Federativní Republikou a Spolkovou republikou Německo o dobrém sousedství a přátelské spolupráci, Sdělení č. 521/1992 Sb.;
 - d) bude sledovat prošetření výše uvedeného případu, zda nebyl v rozporu s příslušnou legislativou;

PS využije tento případ jako nevhodný příklad při sestavování metodiky komplexního řešení situace německých hrobů;

PS vyzývá samosprávy k citlivému přístupu při správě pohřebišť;

PS je připravena poskytnout jakoukoliv součinnost orgánům činným v trestním řízení;

PS bude informovat partnerskou pracovní skupinu sudetoněmeckého krajanského sdružení;

PS navrhuje, aby se tato záležitost projednala na jednání Rady vlády pro národnostní menšiny.

Zákon č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích účinný od 1. 7. 2017

§ 5 odst. 2 písm. e)

- právnická osoba se dopustí přestupku tím, že poruší podmínky (*v řádu nebo v mezinárodní smlouvě*) uložené na ochranu veřejného pořádku
 - při konání pietních akcí (*pohřbů*)
 - anebo v místech určených k pohřbívání (*pohřebiště, zrušené hřbitovy, krematoria*)
- pokuta ve výši až 10 000 Kč

Smlouva o dobrém sousedství a přátelské spolupráci

Sdělení č. 521/1992 Sb.

- Článek 30
- (1) Smluvní strany prohlašují, že československé a německé hroby, nacházející se na jejich území, **budou stejným způsobem uctívány a chráněny; péče o ně bude umožněna.**
- (2) Hroby československých, respektive německých obětí válek a panování násilí, nacházející se na jejich území, požívají právní ochrany a jsou zachovávány; jejich registrace a péče o ně bude umožněna.
- (3) Smluvní strany budou podporovat spolupráci mezi organizacemi, příslušnými pro péči o tyto hroby.

Zákon č. 256/2001 Sb., o pohřebnictví

účinný od 1. 1. 2002

§ 4 odst. 1 písm. f)

- fyzickým osobám se zakazuje zacházet s
 - lidskými pozůstatky
 - nebo **lidskými ostatky**
- způsobem dotýkajícím se
 - důstojnosti zemřelého
 - nebo **mravního cítění veřejnosti**

§ 4 odst. 1 písm. h)

- fyzickým osobám se zakazuje
 - **neoprávněně otevřít hrob** nebo hrobku
 - nebo neoprávněně provádět exhumaci

Zákon č. 256/2001 Sb., o pohřebnictví

účinný od 1. 1. 2002

§ 20 písm. b)

- zdržet se při kontaktu s pozůstalými
 - **chování nešetřného k jejich citům**
 - a umožnit při smutečních obřadech účast registrovaných církví, náboženských společností nebo jiných osob v souladu s projevenou vůlí zemřelé osoby,
 - a pokud se tato osoba během svého života ke smutečnímu obřadu nevyslovila,
 - také v souladu s projevenou vůlí osob uvedených v § 114 odst. 1 občanského zákoníku

Doporučení a usnesení k německým hrobům

- doporučení Koordinační rady česko-německého diskuzního fóra z roku 2002
- usnesení Rady vlády pro národnostní menšiny č. 161 z roku 2016
- **K péči o opuštěné německé a další hroby na hřbitovech v České republice,** vydal Úřad vlády České republiky, Rada vlády pro národnostní menšiny v Praze 2017
- Příloha č. 2 Zprávy o situaci národnostních menšin v České republice za rok 2017

Soupis pohřebišť v ČR s německými hroby

Byla projednána vládou na její 25. schůzi dne 19. června 2018, jako 31. bod jednání v části C - bez rozpravy. Vláda přijala usnesení č. [401](#).

Vážení návštěvníci hřbitova!

Nacházíte se na hřbitově staré obce Nové Hutě. Je to místo památky a vzpomínky na naše předky, kteří zde žili a jsou zde i pohřbeni.

Je to místo ticha, zamyšlení a pokoje. Věříme proto, že se na tomto místě budete chovat s patřičnou pietou a důstojností.

Na základě německo-československé smlouvy z r. 1992 bylo umožněno, aby se hrobům dostalo náležité péče a ochrany. O hroby se nyní starají a udržují je dle svých možností potomci a příbuzní zemřelých. Vzhledem k tomu, že o některé hroby se zatím nemůže nikdo starat, prosíme Vás, abyste je ponechali bez jakýchkoli vnějších zásahů; i tito zemřelí mají právo odpočívat v pokoji. Pokud o takovýto opuštěný hrob bude ochoten pečovat někdo dobrovolně, nechť je takovýto počín chápán jako významný symbol přetrvávající lidské sounáležitosti.

Po skončení všech prací a činností spojených s údržbou hrobů je nutné uvést do řádného stavu i okolí hrobu. Odpadky prosím odnášejte na místo k tomuto účelu vymezené, odklíděte nářadí a uzavřete hřbitovní bránu.

Dokumentační materiály, které jsou umístěny v prostorách márnice, nás vybízejí k zamýšlení dokládají, jak a kde žili naši předci v Nových Hutích.

Hřbitov, jakož i instalovaná dokumentace, se tak stává kulturním památkem obyvatel Nových Hutí. Návštěva těchto míst vyvolává nejen vzpomínky na domov, nýbrž nás současně též nutí k zamyšlení nad tím, co bylo.

V Nových Hutích 1995

Místní výbor

Lieber Friedhofbesucher!

Sie stehen auf dem Friedhof der alten Gemeinde Kaltenbach. Er ist eine Gedenkstätte zur Erinnerung an unsere Vorfahren, die hier gelebt haben und hier begraben sind.

Er ist eine Stätte der Stille, der Einkehr, des Friedens. Darum ist es selbstverständlich, dass sich der Besucher der Würde des Ortes entsprechend verhält.

Nach dem deutsch-tschechoslowakischen Vertrag von 1992 werden die Gräber geachtet und geschützt; ihre Pflege wird ermöglicht. Die Wiederherstellung und Pflege der Grabstätten wird von den Angehörigen nach ihrem Ermessen vorgenommen.

Dabei wird darauf geachtet, dass Nachbargrabstätten, um die sich keine Angehörigen mehr kümmern können, unberührt und unverletzt bleiben; auch diese Toten haben ein Ruherecht. Wird eine solche verwaiste Grabstätte von einem Nachbarn gepflegt, ist das ein besonderes Zeichen überlieferten Zusammengehörigkeitsgefühls.

Nach den Pflegearbeiten wird die Grabstätte und die Umgebung in tadellosem Zustand und würdevollem Zustand hinterlassen. Geräte werden aufgeräumt, Abfälle an der dafür vorgesehenen Stelle abgelegt, das Friedhofstor geschlossen.

Die Dokumentation im Friedhofshäuschen stellt dar, wo und wie unsere Vorfahren in Kaltenbach gelebt haben. Auch bietet sie Anregung zum Gedenken und zum Nachdenken; auch sie will pfleglich behandelt werden.

So sind Friedhof und Dokumentation eine Kaltenbacher Kulturstätte, deren Besuch einerseits Erinnerung gibt an die Heimat, andererseits Besinnung auf das was einst gewesen.

Kaltenbach im April 1995

Ortsausschuss

Dobrá praxe

Nové Hutě 2016 foto archiv

Dobrá praxe

Bývalý hřbitov Nový Svět u Borových Lad foto archiv

Stvolny u Manětína foto archiv

Dobrá praxe

Stříbrná Skalice foto Tomáš Kotrlý 2023

Z monitoringu médií

Hřbitovní kameny jsou na prodej

15. 3. 2023

MF Dnes - Jižní Čechy

V areálu Služeb města v Jemčinské ulici v Jindřichově Hradci má město uložené staré kameny, které se původně nacházely na hřbitově u kostela svatého Václava. Protože radnice nemá pro kameny využití, rozhodla se je nabídnout veřejnosti. Cena jednoho kusu bude činit 500 korun a nabídka bude vyvěšená i na úřední desce. Záměr město konzultovalo také s Muzeem Jindřichohradecka, které o kameny taktéž zájem nemělo. (mak)

Intimita posledního rozloučení

Ochranná pásma

- Lze beztrestně narušovat intimitu zemřelého, rakve, márnice, pohřebiště?
 - obtěžovat veřejnost/pozůstalé pohledem nad míru přiměřenou okolnostem?
- Zakázat lze
 - otevřené rakve v márnících
 - vaky na zemřelé (neoprávněně aplikované)
 - reklamy a reklamní zařízení, a zamezit tak nevhodnému komerčnímu využití pietního místa
 - herny, diskotéky, noční kluby, lunaparky, sexshopy, chov hospodářských zvířat
 - nežádoucí imise, hluk, prach, kouř, plyn, pach, otřes
 - terasu restaurace v těsném sousedství pohřebiště

Exhumace ostatků v judikatuře ESLP

*Draškovice proti Černé Hoře, č. 40597/17,
rozsudek ze dne 9. června 2020*

- Proti exhumaci
 - ostatky jednotlivých osob není možné od sebe snadno oddělit
 - jde o rodinný hrob
 - nesouhlas uživatele hrobu (synovec)
 - neoprávněná manipulace s lidskými ostatky je přestupek či trestný čin
- Pro exhumaci
 - právo na soukromý a rodinný život zakotvené v článku 8 Úmluvy
 - přání zemřelého manžela
 - přání vdovy (být pohřbeni spolu jinde)

*Elli Poluhas Dödsbo proti Švédsku, č.
61564/00,
rozsudek 17. ledna 2006*

- Proti exhumaci
 - nedotknutelnost hrobů
 - pokojný klid zemřelých
 - hřbitov je trvalé uložení ostatků
 - respektovat posvátnost místa
 -
- Pro exhumaci
 - právo na soukromý a rodinný život zakotvené v článku 8 Úmluvy
 - stěhování vdovy
 - přání vdovy (uživatelka obou hrobů)

Doporučená hřbitovní kniha – 1. strana

Hřbitovní kniha obce _____ hřbitov (místní název) _____ (adresa) _____ list číslo /A

IDENTIFIKACE HROBOVÉHO MÍSTA

Číslo hrobového místa	Vlastník hrobového zařízení	Velikost hrobového místa v m ² Šířka m Délka m	Údaje o stavu lidských ostatků po třech letech
Hrobové zařízení	HROB / HROBKA / URNOVÝ HROB / VSYP / KOLUMBÁRIUM / ROZPTYL	Poznámka	Záznam o nebezpečné nemoci
Typ:	KULTURNÍ PAMÁTKA / VÁLČNÝ HROB		

IDENTIFIKACE POHŘBENÝCH

Příjmení a jméno zemřelého	Muž/žena	Věk	Datum a místo narození	Datum a místo úmrtí	List o prohlídce zemřelého Datum	Počet	Hloubka pohřbení / strana hrobu	Druh rakve / druh urny	Číslo urny	Transportní vak / vložka do rakve	Datum pohřbení / uložení urny	Datum exhumace	Souhlas s exhumací	Poznámka
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Identifikace jiných lidských pozůstatků (plodů po potratu)														

Doporučená hřbitovní kniha – 2. strana

list číslo /B

IDENTIFIKACE NÁJEMCE

Příjmení a jméno nájemce / obchodní jméno	Datum narození / IČO	Adresa trvalého pobytu / sídlo	Jiný kontakt (tel./email)	Datum uzavření nájemní smlouvy	Délka nájmu	Upozornění o ukončení nájmu

ÚHRADA NÁJMU

Datum úhrady	Částka nájmu	Celkem v Kč	Uhrazeno od - do	Podpis zodpovědné osoby (správce)	Údaje o zákazu pohřbívání
					Údaje o změně smlouvy
					Poznámka / jiné záznamy

PŘÍLOHA / ODKAZ NA DATABÁZI HROBŮ

--

Vzorně vedená kniha

Hřbitovní kniha obce [redacted] hřbitov (místní název) [redacted] (adresa) p. č. 284/3 list číslo 147A

IDENTIFIKACE HROBOVÉHO MÍSTA

Číslo hrobového místa 242/243 2. 2429 ULEVO	Vlastník hrobového zařízení	Velikost hrobového místa v m ² Šířka 2,5 m Délka 2,4 m	Údaje o stavu lidských ostatků po tleči době Záznam o nebezpečné nemoci
Hrobové zařízení	HROB / HROBKA / ÚBIJNÝ-HROB / VŠVP / KOLUMBÁRIUM / ROZPÝTL	Poznámka	
Typ:	KULTURNÍ-PAMÁTKA / VÁLEČNÝ-HROB-		

IDENTIFIKACE POHŘBENÝCH

Příjmení a jméno zemřelého	Muž/žena	Věk	Datum a místo narození	Datum a místo úmrtí	List o prohlídce zemřelého Datum Podpis	Hloubka pohřbení / strana hrobu	Druh rakve / druh urny	Číslo urny	Transportní vak / vložka do rakve	Datum pohřbení / uložení urny	Datum exhumace	Souhlas s exhumací	Poznámka	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
[redacted] GABRIELA	Ž	91	[redacted]	[redacted]	11.4.2023 [redacted]	LEVA (242)				3.1.2023			ZAPISANO DODATEČNĚ 11.4.2023 PO DOLŽENÍ LP.	
[redacted] JAROSLAV	M	93	[redacted]	[redacted]	11.4.2023 [redacted]	PRÁVA (243)				19.1.2023			ZAPISANO DODATEČNĚ 11.4.2023 PO DOLŽENÍ LP.	

Identifikace jiných lidských pozůstatků (plodů po potratu)

IDENTIFIKACE NÁJEMCE VYPŮČITELĚ

list číslo 147B

Příjmení a jméno nájemce / obchodní jméno	Datum narození / IČO	Adresa trvalého pobytu / sídlo	Jiný kontakt (tel./email)	Datum uzavření nájemní smlouvy	Délka nájmu	Upozornění o ukončení nájmu
[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	26.1.2023	10 let (do 26.1.2033)	

ÚHRADA NÁJMU

Datum úhrady	Výše nájemného	Celkem v Kč	Uhrazeno od - do	Podpis zodpovědné osoby (správce)	Údaje o záznamu pohřbívání
					Údaje o změně smlouvy
					Poznámka / jiné záznamy

PŘÍLOHA / ODKAZ NA DATABÁZI HROBŮ

Sepulkrální kultura

Funkcionalistická

Označení pohřbených

Hrobová deska

Číslo hrobu

Pomníková

Uctění pohřbených

Náhrobek

Krycí deska

Hrobová deska v italské Bologni

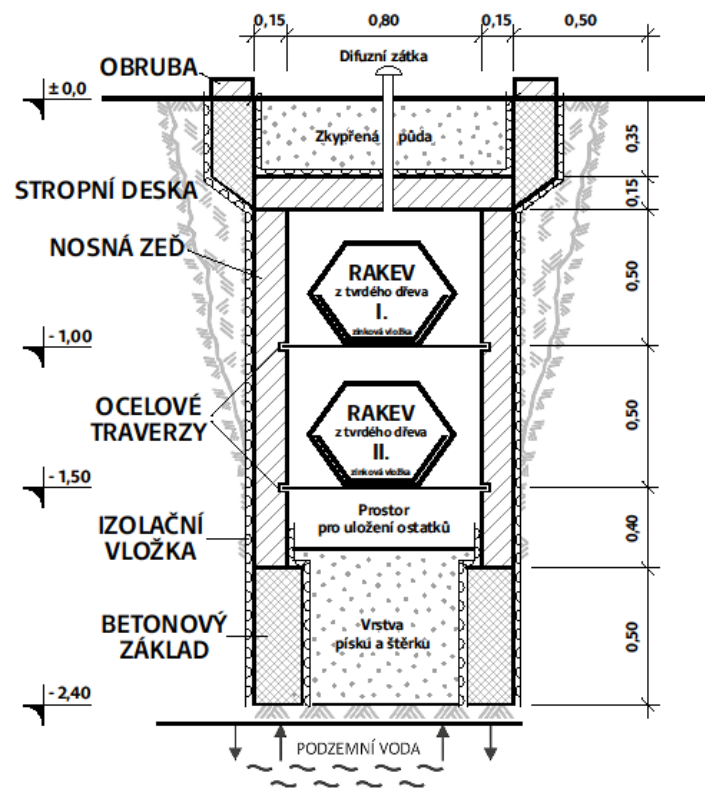
foto Tomáš Kotrlý 2019

Vyhláška č. 277/2017 Sb., § 4 odst. 1 písm. c)

SCHÉMA PODZEMNÍ HROBKY

TOMÁŠ KOTRLÝ

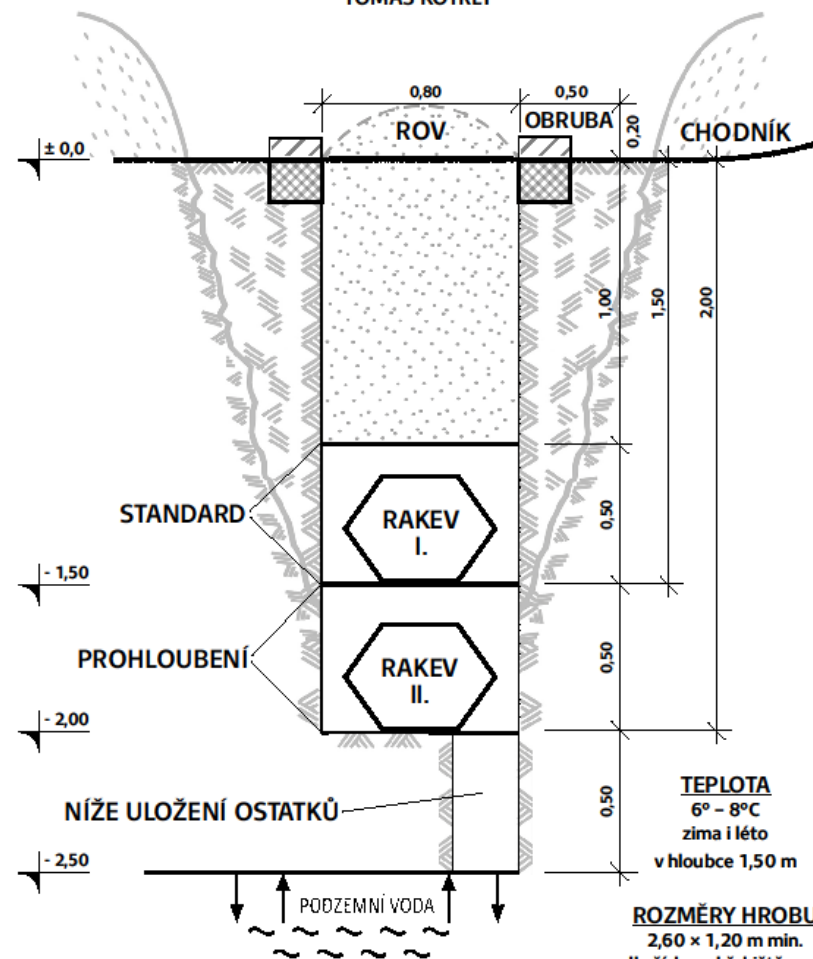

ROZMĚRY HROBKY
2,60 × 1,20 m min.
dle řádu pohřebiště max.

SCHÉMA VÝKOPU HROBU

PROHLOUBENÉHO

TOMÁŠ KOTRLÝ

TEPLOTA
6° – 8°C
zima i léto
v hloubce 1,50 m

ROZMĚRY HROBU
2,60 × 1,20 m min.
dle řádu pohřebiště max.

Východiska právní úpravy

- Mrtvé lidské tělo není věc v právním slova smyslu (§ 493 OZ)
 - Res extra commercium (umrlec)
 - Res religiosae (hrob)
- K tělům zemřelých nelze mít práva ani povinnosti (kromě práv osobnostních)
 - Ius sepulchri – právo pohřbít
 - Ius funerandi – právo konat pohřby
- Lidské ostatky mimo pohřebiště převezme dědic (subsidiární povinnost § 92 odst. 2 OZ)

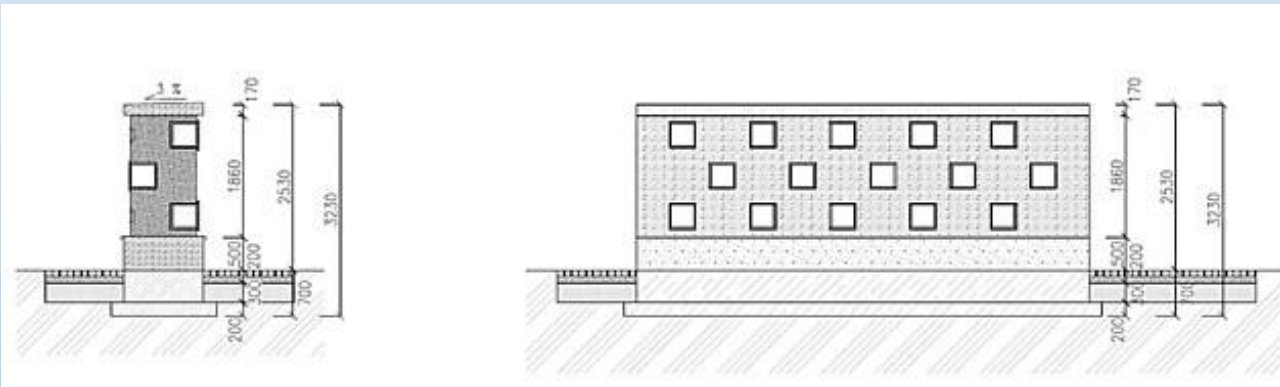

[OBR. 16] Náhrobní deska Licinia Amase, Národní muzeum v Římě (Museo delle Terme di Diocleziano), rané 3. století

Ilustrační foto archiv

Márnice Horní Počernice 2023

Plán stavby hliněného kolumbária na hřbitově v Mořicích na Prostějovsku 2022

„Celé kolumbárium bude z pohledové hlíny, kterou poskytla obec. Jde o hlínu z Hané, takže je to symbolické uložení zpět do země, na které lidé žili,“ popsal architekt Jan Peřina.

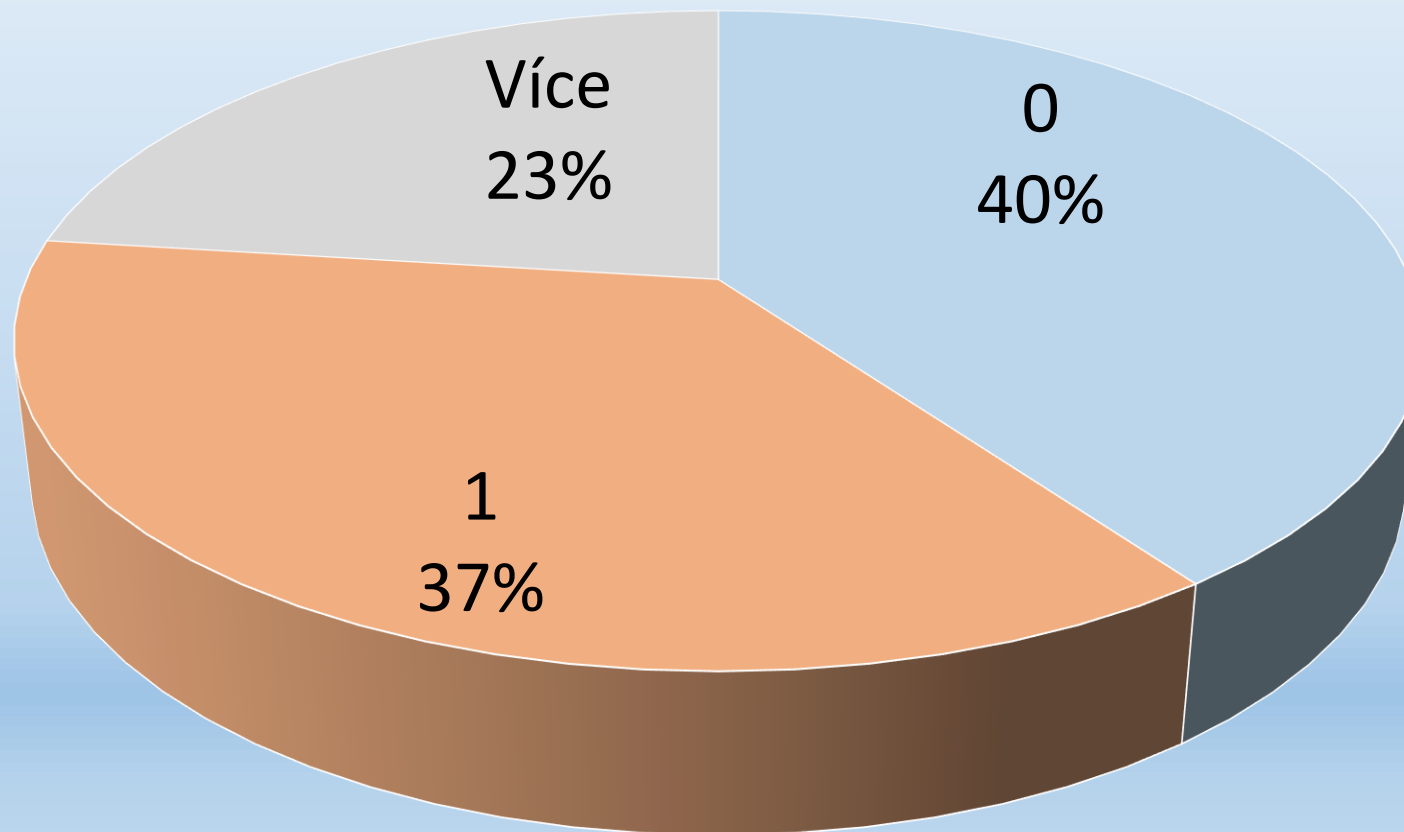

Poměr obcí s hřbitovem a bez 6:4

Počet obcí a pohřebišť

Soukromá hrobka Dub u Prachatic 2022

Řád neveřejného pohřebiště
schválil KÚ na základě
stanoviska KHS k tlecí době

Max. kapacita 6 rakví

Odtokový kanál na podlaze

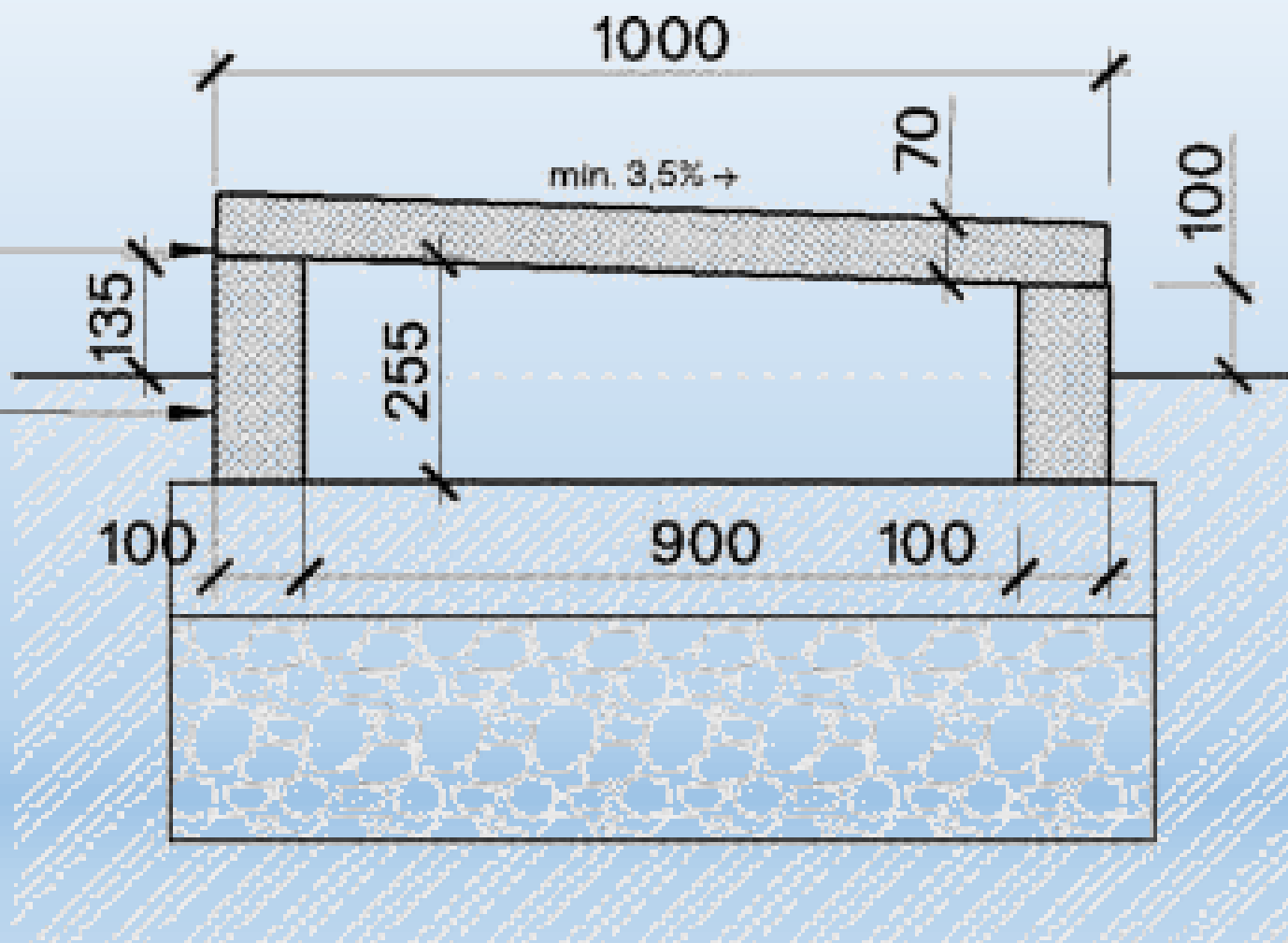
- „účelová zařízení“ (§ 3)
- **výlučně** pro legálně omezené pohřební účely (druhové případy)
- pohřebiště týkající se
 - církví a náboženských společností
 - zemřelých členů **uzavřených**, zejména příbuzenských, **společenství do roku 2002**
- může jít i o nová neveřejná pohřebiště
 - jejich zřizovatelem a provozovatelem však dnes smí být **jen**
 - úředně registrovaná církev
 - nebo náboženská společnost

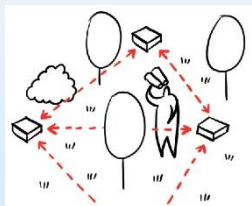

Urnový hrob movitý

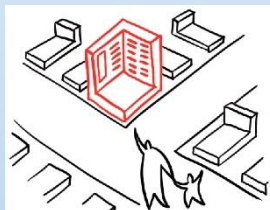
KRYCÍ DESKA
1000 mm x 1000 mm x 70 mm

RÁM URNOVÉHO HROBU

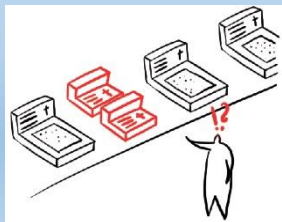

- Rozestupy hrobových míst v urnovém háji je možné volit větší než u klasických hrobových míst; rozvolněná struktura s vysokým podílem vegetace je přínosem.

- Na nároží oddělení lze umístit významné či atypické hroby. Náhrobky a hrobová příslušenství na těchto pozicích mohou vybočovat z principů platných pro příslušné oddělení (výška, orientace vůči pravoúhlému systému apod.).

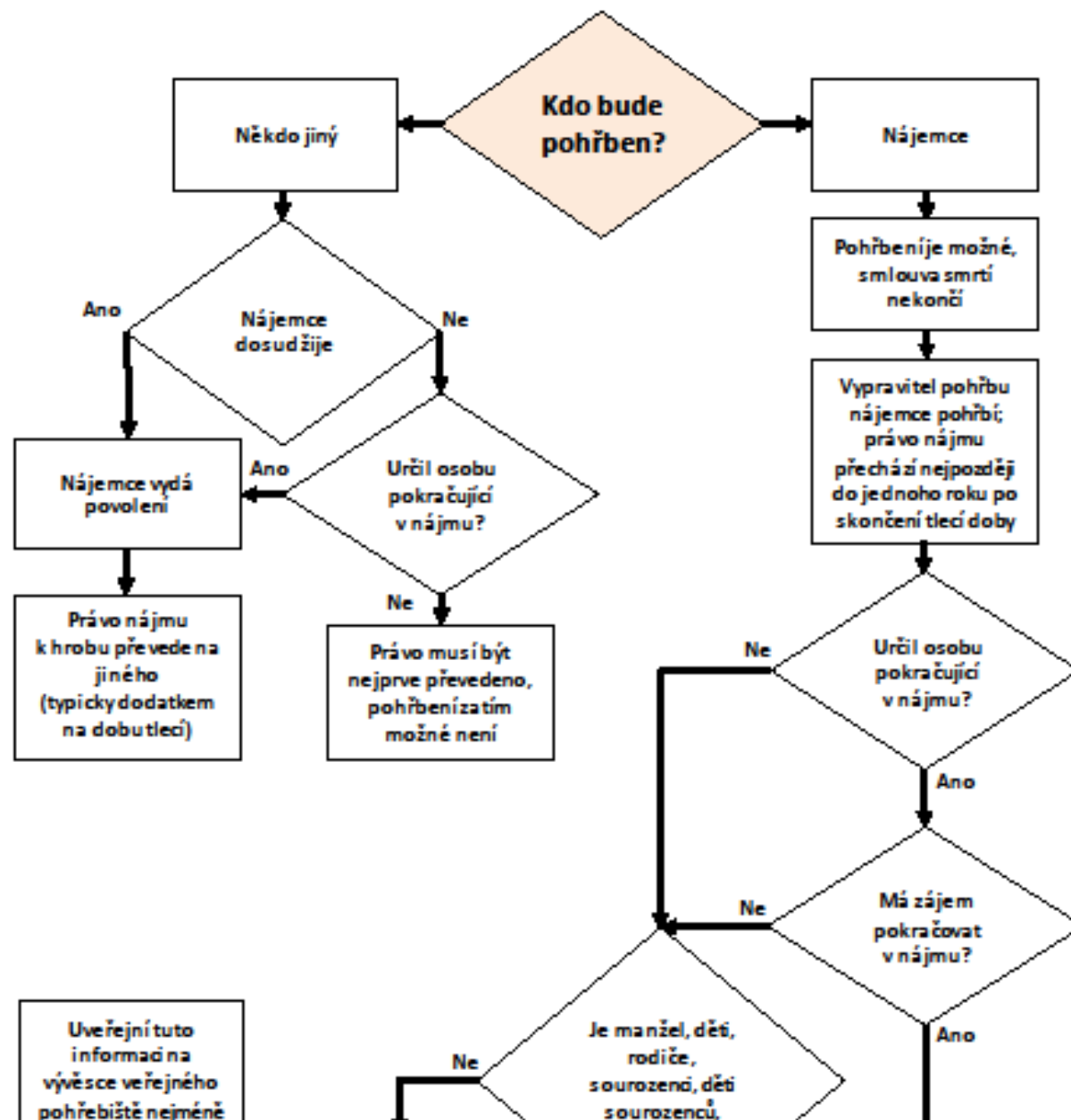

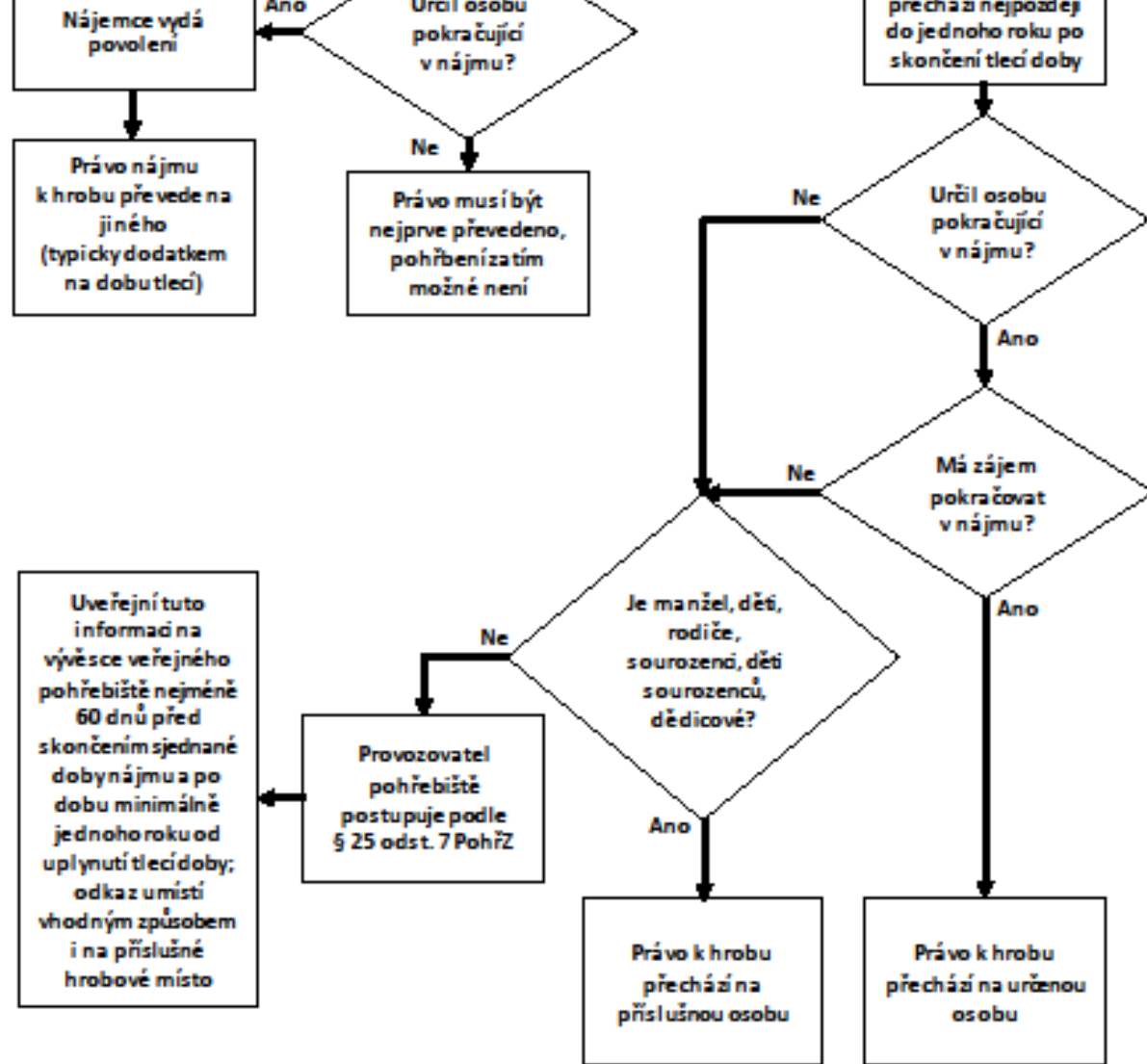
- Umístění urnových hrobů na místo původního kostrového hrobu je nepřípustné.

- „ZPOH nepodmiňuje platnost nově uzavřené nájemní smlouvy splněním povinnosti provozovatele pohřebiště **předložit všem dosavadním uživatelům návrh takové smlouvy** (a ani nestanoví její neplatnost v případě, že tak neučiní).“
- „Vůle zákonodárce nahradit dosavadní administrativně-právní vztah „propůjčení místa na veřejném pohřebišti“ kvalitativně odlišným vztahem nájemním, jehož podstatným rysem je **rovné postavení mezi provozovatelem pohřebiště (pronajímatelem) a nájemcem.**“

Diagram přechodu nájmu k hrobovému místu na fyzickou osobu

Vypracoval Tomáš Kotrlý, L.P. 2018

Kostelec u
Křížků, 2008
Foto: Tomáš
Kotrlý

ŘÁD HŘBITOVA

1. Jakákoli stavební činnost na hřbitově bude projednána na Obecním úřadě
2. Povinností pozůstalých je hlásit u p. Bezouškové - vede hřbitovní matriku/ Cukrárna/ jméno zemřelého, číslo hrobu a vyzvednout si složenku na zaplacení za uložení urny či rakve
3. Pozůstalí budou toto činiti bez vyzvání, neboť opomenutím se vystavují možnosti být pokutováni
4. Prodej hrobu nebo urnového sklípku bude předem projednán a oznámen p. Bezouškové

pohrebiste.cz Bohuslav Kadlec
starosta OÚ

Nájemce hrobu je v pozici slabší strany

- *„Nájemce se vzdává práva na náhradu škody způsobené v důsledku v blízkosti vzrostlých stromů a keřů, zejména pak narušení příslušenství hrobu, obruby, náhrobku, stavby apod. Nájemce se tímto rovněž vzdává práva uplatňovat na pronajímateli náhradu škody způsobené na hrobovém místě, stavbě či jiném příslušenství hrobového místa, zejména pak v důsledku skutečností, které pronajímatel nebyl schopen ani při vynaložení obvyklé opatrnosti ovlivnit, jakož i v důsledku nesplnění povinnosti nájemce oznámit zhoršený stav příslušenství veřejného pohřebiště.“*

- Nepřihlíží se k ujednání, které předem vylučuje nebo omezuje povinnost k náhradě újmy způsobené člověku na jeho přirozených právech, anebo způsobené úmyslně nebo z hrubé nedbalosti;
- nepřihlíží se ani k ujednání, které **předem vylučuje nebo omezuje právo slabší strany na náhradu jakékoli újmy.**
- V těchto případech se práva na náhradu nelze ani platně vzdát.

Viz § 2898 OZ

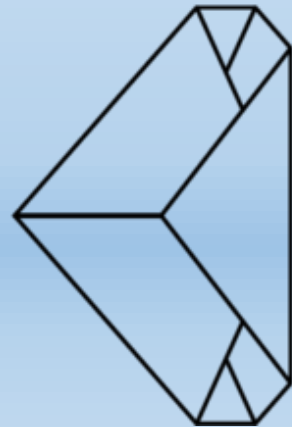
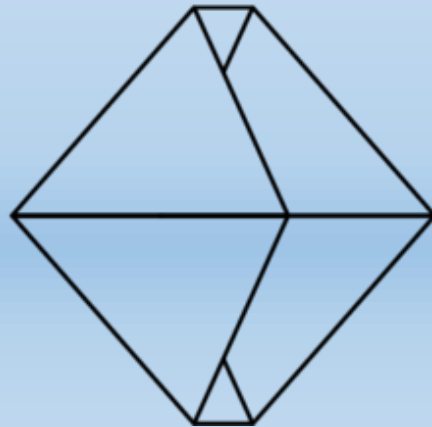
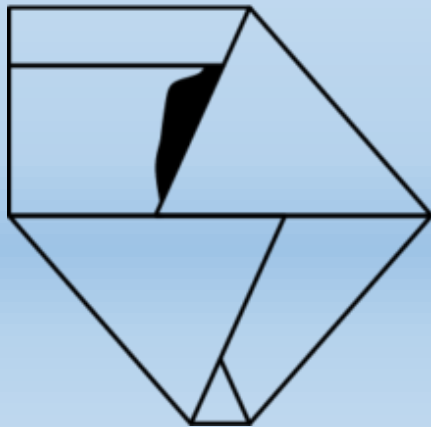
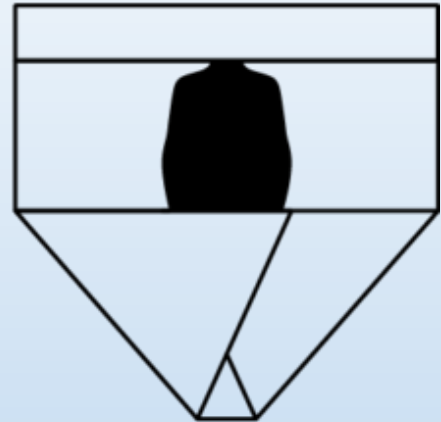
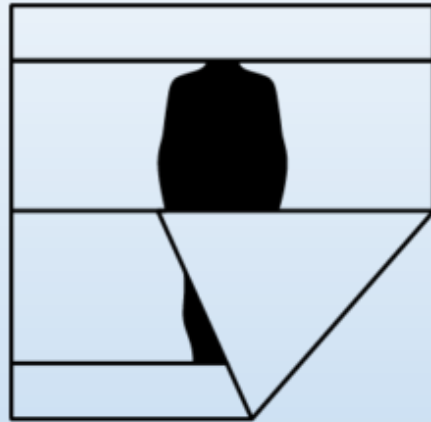
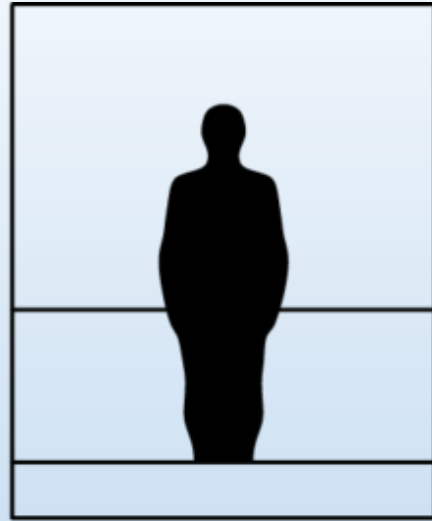
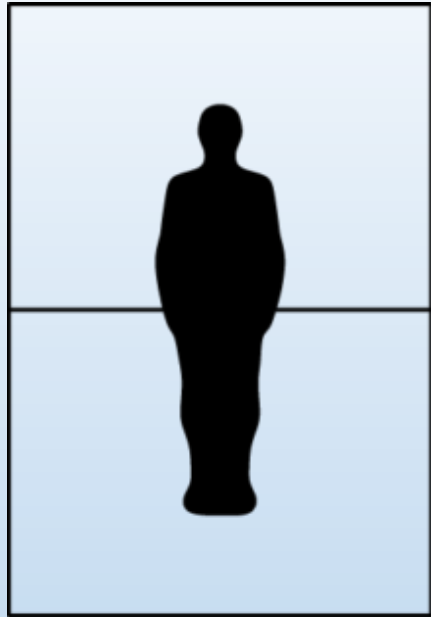
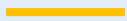
ZÁSADY nakládání s majetkem, který po skončení nájmu z hrobových míst nebyl odstraněn

Správce pohřebiště předloží, prostřednictvím odboru komunálních služeb MěÚ Valašské Meziříčí ve třech vyhotoveních (jednou pro odbor kultury MěÚ Valašské Meziříčí) alespoň 1x ročně (nejpozději do 30. 4. příslušného roku), soupis náhrobků, ostatního hrobového zařízení a hrobek, které si nájemce hrobového místa neodebere, nebo nezajistí prokazatelně jeho odstranění do 30-ti dnů po skončení nájmu hrobového místa, Městu.

Hrobová zařízení či hrobky míst se skončeným nájmem a se zjevnými znaky opuštěnosti budou až do konečného vyřešení ponechána na původních místech a takto mohou být po uplynutí tří let/**10 let** od předání soupisu Městu Valašské Meziříčí nabízena případným novým zájemcům/**státu (ÚZSVM)**.

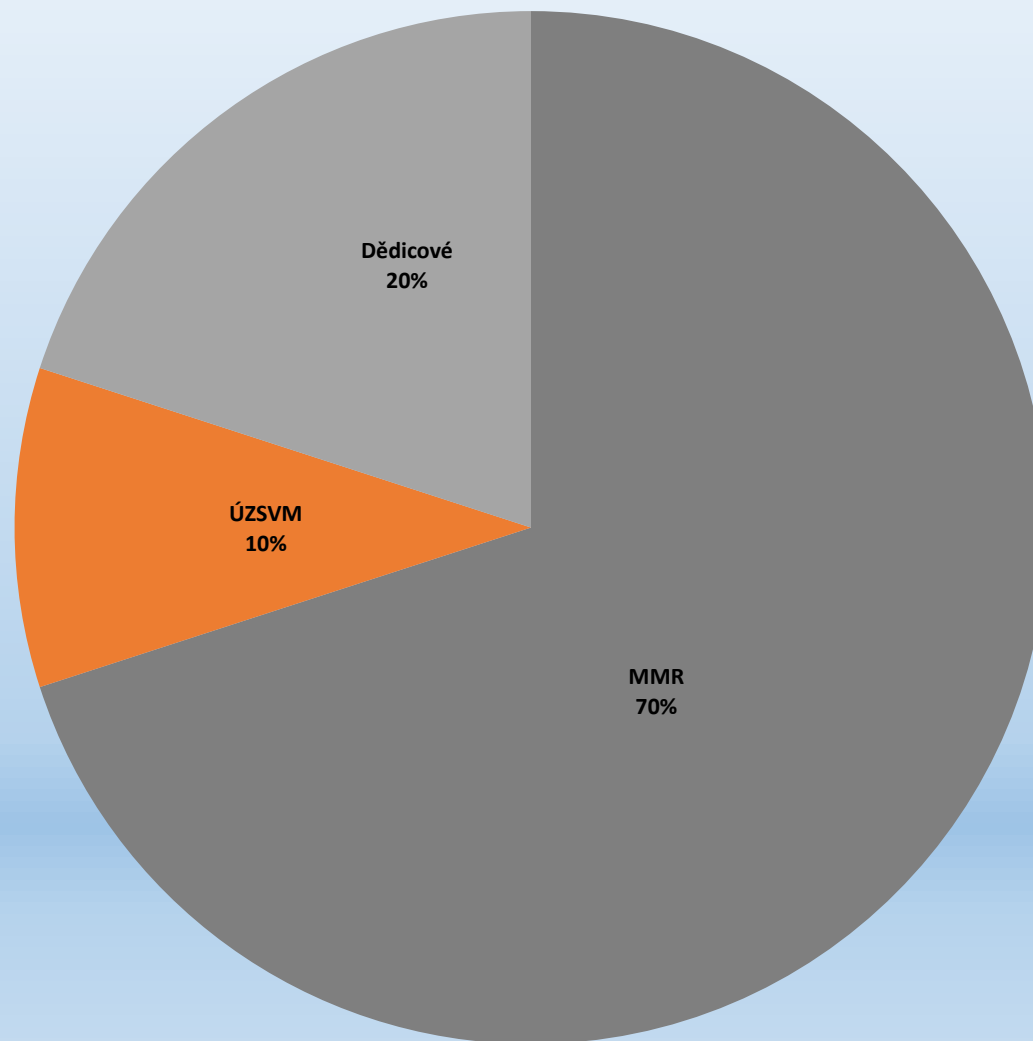
Valašské Meziříčí (žlutě doplnil Tomáš Kotrlý)

<https://www.tsvmpo.cz/index.php/sprava-hrbitova> (2022)

Subjekty úhrad nákladů obcím za pohřeb (odhad)

Pohřbívání cizinců do země doporučujeme

- **§ 5 (3)** zákona o pohřebnictví:

„U těla zemřelého státního příslušníka cizího státu může obec zajistit jeho zpopelnění v krematoriu

- **až po obdržení souhlasu příslušného státu**

Pokud obec tento souhlas do 1 měsíce od oznámení úmrtí neobdrží

- **zajistí pohřbení uložením do hrobu nebo hrobky“**

Jeden měsíc od oznámení úmrtí zastupitelskému úřadu znamená až 30 dnů mražení těla, které pak stejně musí obec pohřbít do země.

Zpracování pohřbu s nedodržením lhůt

Důstojné spočinutí

Kutná Hora upravila místa posledního odpočinku dvou cizinců.

V dubnu roku 2022 město oseje hroby travou.

Lukavice 2020

- Pohřeb cizince do země
- Po MMR neoprávněně požadováno
 - náhrobek 21 000 Kč
 - písmo rytectví 3500 Kč

Rozhodnutí Olomouce ze dne 21. února 2022

Pokud někdo, například klient Charity, prokazatelně předem deklaruje, jakým způsobem chce být pohřben (kremace nebo v rakvi do hrobu), bude toto „poslední přání“ odborem sociálních věcí města Olomouce respektováno.

Dále se může jednat o klienty opatrovnického oddělení, nebo klienty Azylového domu, u kterých toto vyjádření vůle o způsobu pohřbu lze získat.

Citace z materiálu schválené radou města "Změna organizace sociálních pohřbů"

Ekumenický obřad nad urnami ze sociálních pohřbů 2021

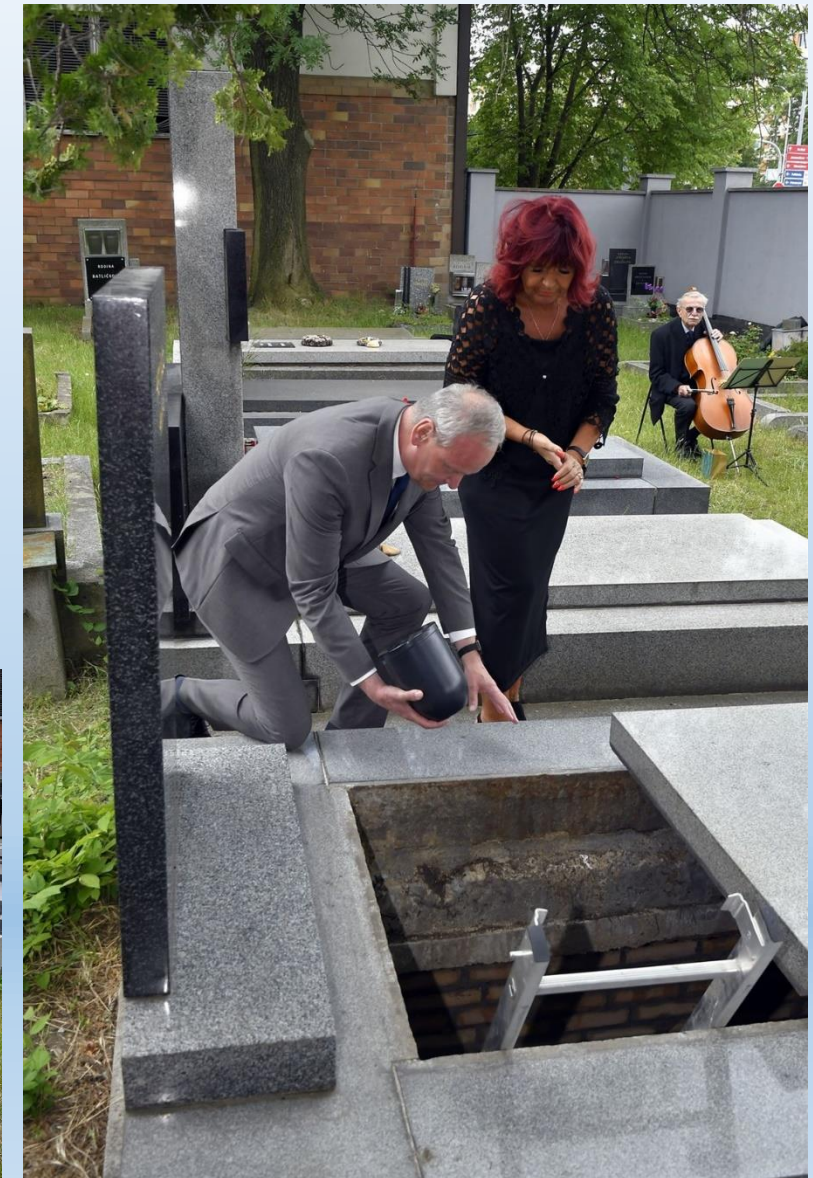
- Praha 7 se v roce 2017 rozhodla zřítit zesnulým z městské části hrob na holešovickém hřbitově
- urny do té doby končily na anonymních loučkách
- posledního rozloučení se zúčastnil
 - starosta Prahy 7 Jan Čížinský
 - farář římskokatolický P. Pavel Semela
 - kazatel Církve československé husitské v Praze 7 Richard Urban
 - Tomáš Kotrlý z Ministerstva pro místní rozvoj

Ekumenický obřad nad urnami ze sociálních pohřbů 2022

- Praha 4 se v roce 2022 rozhodla zřídit zesnulým z městské části hrob na Krčském hřbitově
- Úložiště pro urny má městská část pronajaté od Správy pražských hřbitovů na dobu 20 let.
- Úřad MČ Praha 4 zajišťuje každoročně přibližně sedmdesát až osmdesát sociálních pohřbů.

DIGIBRÁNA k sociálním pohřbům

- <https://refundacepohrby.mmr.cz/>
- Po vyplnění nezbytných údajů stiskněte tlačítko Kontrola úplnosti vyplnění
- Bude-li vše v pořádku, objeví se pod formulářem přehled vyplněných dat a tlačítko ODESLAT
- Odesláním se formulář vymaže, proto si včas přehled vyplněných dat zkopírujte a uložte do nového listu tabulkového editoru.
- Tlačítkem **Uložit data** obec uloží do trvalé paměti aktuálně vyplněné údaje o obci, pohřebišti a vybrané pohřební službě
- Ukládání dat funguje jen při povoleném lokálním ukládání dat nebo při povolených cookies

Urna patří na hřbitov

- § 92 odst. 2 OZ pro sociální pohřby nelze aplikovat
 - Lex specialis derogat legi generali
 - princip povinného hřbitova je stanoven v § 5 odst. 2 ZPOH:

„Zajišťuje-li obec pohřbení těla zemřelého zpopelněním, je jeho součástí uložení urny s lidskými ostatky na veřejném pohřebišti.“

- O uložení urny na hřbitově musí být záznam ve hřbitovní knize
- Tuto povinnost nelze obcházet tím, že obec urnu uloží v provozovně pohřební služby, která se nachází na hřbitově

Judikatura 8 C 302/2018-163

2017 před nástupem do hospice (volba PS A)

○ 17. 07. 2018 úmrtí matky v hospici
Převezena do pohřební služby A

○ 19. 07. 2018 dcera sjednává pohřeb u PS A

○ 21. 07. 2018 mělo být oznámeno úmrtí obci

○ 24. 07. 2018 zahájeno mražení těla

○ 30. 07. 2018 Oznámení o úmrtí obci

○ 31. 07. 2018 Obec sjednala pohřeb u PS B

○ 4. 8. 2018 Pohřeb žehem

○ 7. 8. 2018 obec sdělila PS A, že neproplatí
daňový doklad částka 20 620 Kč

hradí hospic

hradí fyzická osoba

hradí obec

14 dní navíc tělo leželo v márnici

Právní věty judikatury 8 C 302/2018-163 I.

- Žalobce jako podnikatel v oboru pohřebnictví nemůže přenášet na obec, potažmo na stát svoje podnikatelské riziko
- Daná situace vyplývá ze zásady *pacta sunt servanda*
- Tato zásada pak je vložena do § 3 odst. 2 písm. d) občanského zákoníku
- Pokud vznikly žalobci náklady související s nakládáním těla zemřelé, tak je nutno, aby se jich domáhal po dceři zemřelé
- Ze všech těchto skutečností vyplývá, že obec není v daném sporu pasivně legitimována, a proto soud žalobu zamítl
- O náhradě nákladů řízení rozhodl soud tak, že přiznal obci, jež byla v řízení zcela úspěšná, nárok na náhradu nákladů řízení v částce 22 238,24 Kč. Tyto náklady sestávají ze zaplaceného soudního poplatku v částce 1 031 Kč a nákladů zastoupení advokátem
- Vedlejšímu účastníku - Ministerstvu pro místní rozvoj žalobce uhradil celkem 2 646 Kč

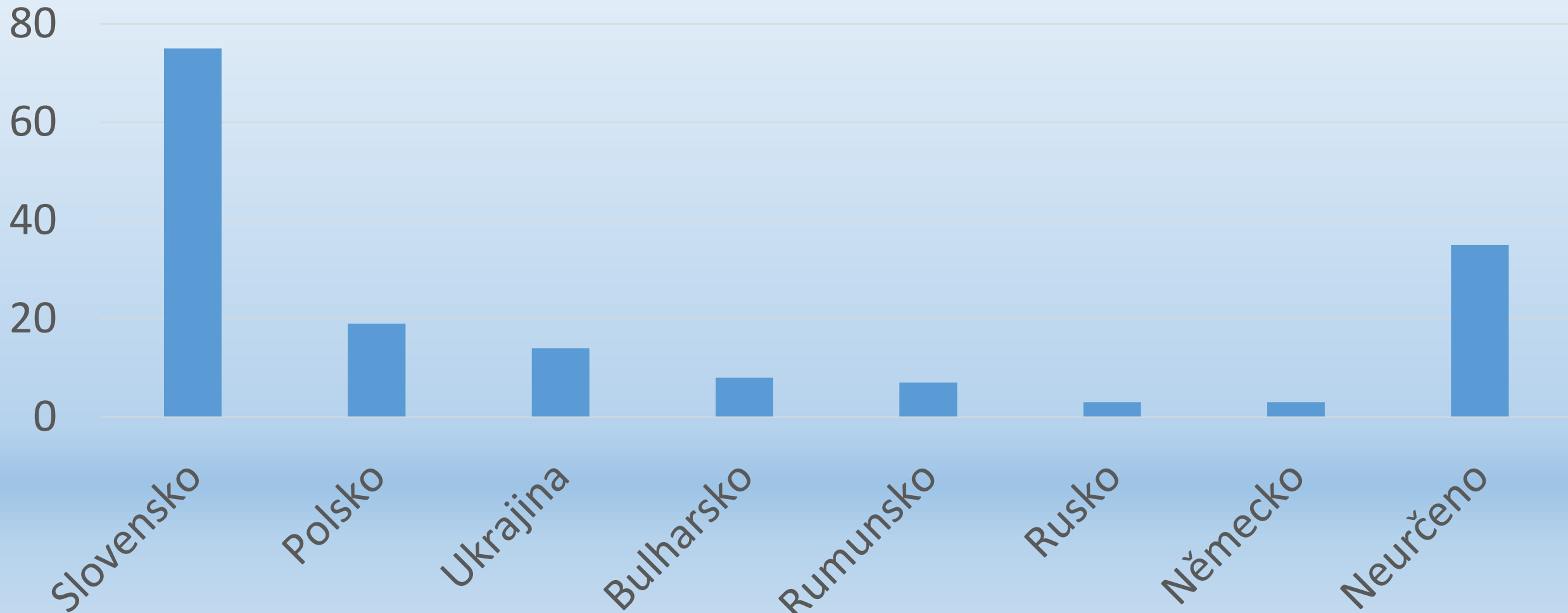
Právní věty judikatury 8 C 302/2018-163 II.

- Provozovatel pohřební služby vypravující pro obec **sociální** pohřeb nesmí účtovat obci ceny smluvní, ale věcně regulované
- Vzhledem k neúčelnému vynaložení nákladů by navíc obci tyto náklady nebyly proplaceny v souladu s § 5 odst. 5 ZPOH Ministerstvem pro místní rozvoj, ale ani dědici
- Zemřelá osoba by neměla být rukojmím žádných soukromoprávních smluv
- V případě, že osoba, u které se tělo zemřelého nachází, neinformuje neprodleně podle § 5 odst. 6 ZPOH obec, dopustí se přestupku podle § 27 odst. 9 ZPOH
- Rozsudek potvrdil Krajský soud v Ústí nad L. 10. října 2019, č. j. 9 Co 180/2019-226.

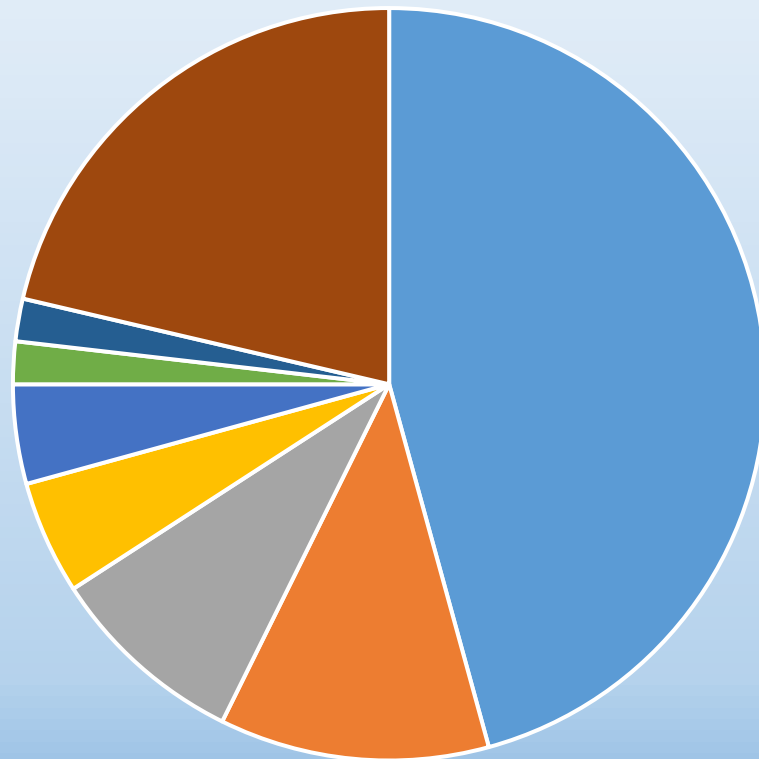
Počet sociálních pohřbů cizinců 2018 až 2022

Počet cizinců a neztotožněných

Počet cizinců a neztotožněných

■ Slovensko ■ Polsko ■ Ukrajina ■ Bulharsko
■ Rumunsko ■ Rusko ■ Německo ■ Neurčeno

ČESKÁ REPUBLIKA

ÚMRTNÍ LIST

v knize úmrtí matričního úřadu Úřadu městské části města Brna, Brno-sever.....

okres Brno-město.....

ve svazku 119 roč. 2022 strana/list 164 poř. č. 71.....

Místo úmrtí	Brno, Brno-sever, k.ú. Husovice řeka Svítava u ul. Svitavské nábřeží
Den, měsíc a rok úmrtí	09. 03. 2022
Jméno(a) a příjmení, popř. rodné příjmení	nezjištěno
Den, měsíc, rok a místo narození, okres/stát	nezjištěno
Osobní stav	nezjištěno
Rodné číslo	nezjištěno
Pohlaví	nezjištěno
Místo trvalého pobytu, okres/stát	nezjištěno
Manžel(ka): jméno(a) a příjmení, popř. rodné příjmení	nezjištěno
rodné číslo	nezjištěno
Poznámka	-----

v Brně

dne 20. 04. 2022

Číslo zůstovatelého tiskopisu: ÚLA 042414

ZDVIJNĚ 417 U

Hana Jamborová

..... jmeno, příjmení a podpis matrikáře

SOCIÁLNÍ POHŘEB NEZNÁMÉHO MUŽE 2022

SOCIÁLNÍ POHŘEB CIZINCE 2022

Brandýs nad Labem

Sociální pohřeb novorozence

Věrovany 2023

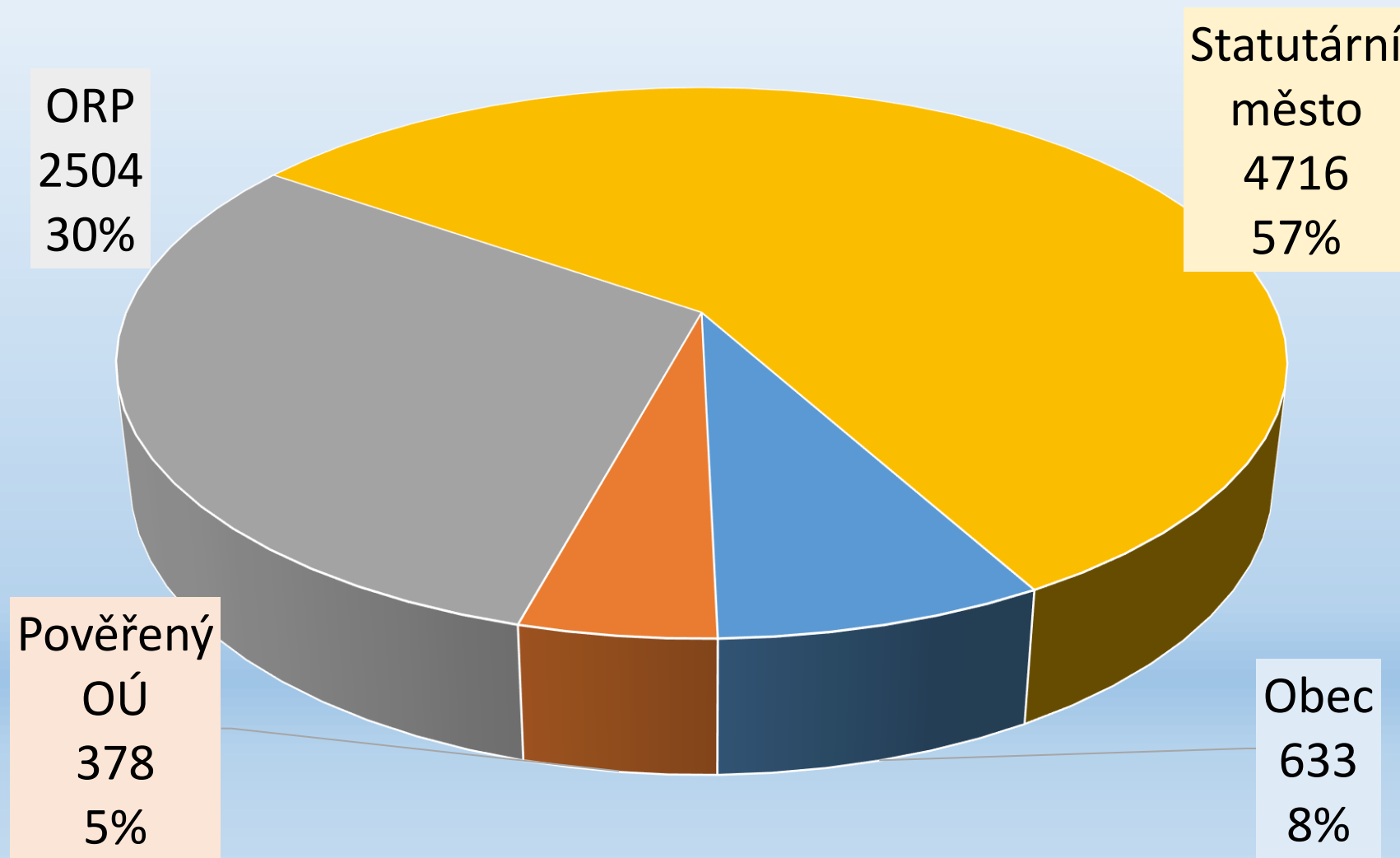
Datum úmrtí 9. 7. 2018

Pohřeb do země 14. 3. 2023

Nález těla na poli v katastru obce

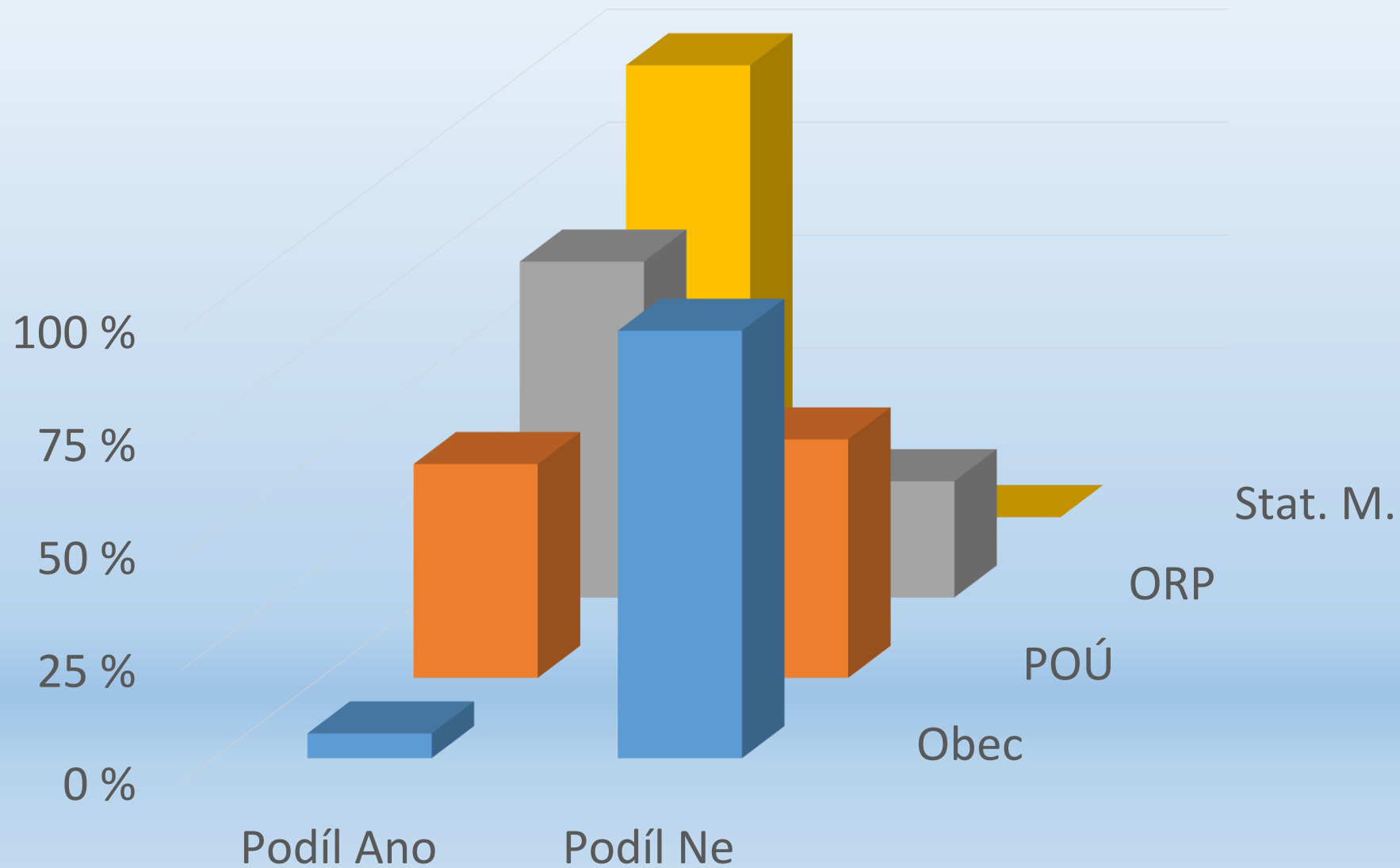

Počet soc. pohřbů na obcích dle úrovně řízení (od roku 2020)

Podíl obcí pohřbívajících a nepohřbívajících

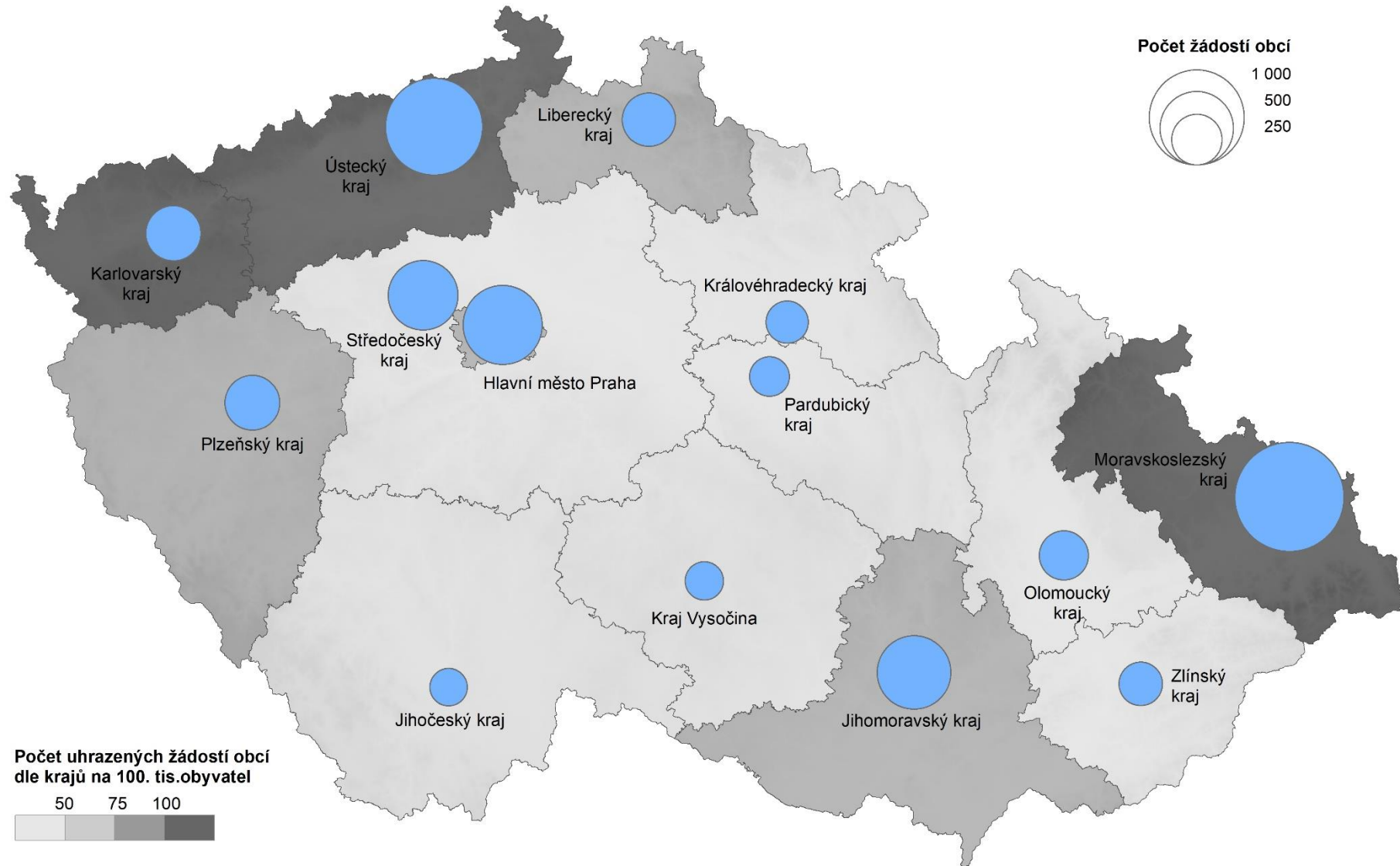
Změna působnosti agendy neměla vliv na frekvenci agendy

Rok		Počet pohřbených	Refundováno MMR celkem (v tisících Kč)
2007		140	849
2008		345	2 027
2009		410	2 499
2010		726	4 600
2011		918	5 756
2012		1 362	8 999
2013		1 445	9 404
2014		1 312	8 750
2015		1 444	9 605
2016		1 448	9 584
2017*		865	6 370
2018		1 209	9 691
2019		1 124	9 870
2020		1 317	11 992
	Ostrava-Poruba	72	562
2021		1 891	17 887
	Praha 2	85	648
2022		1 950	19 197
	Brno-střed	80	718
Celkem		17 906	137 080
* od 1. 9. 2017 platnost novely zákona o pohřebnictví			

SOCIÁLNÍ POHŘBY BEZ POZŮSTALOSTI

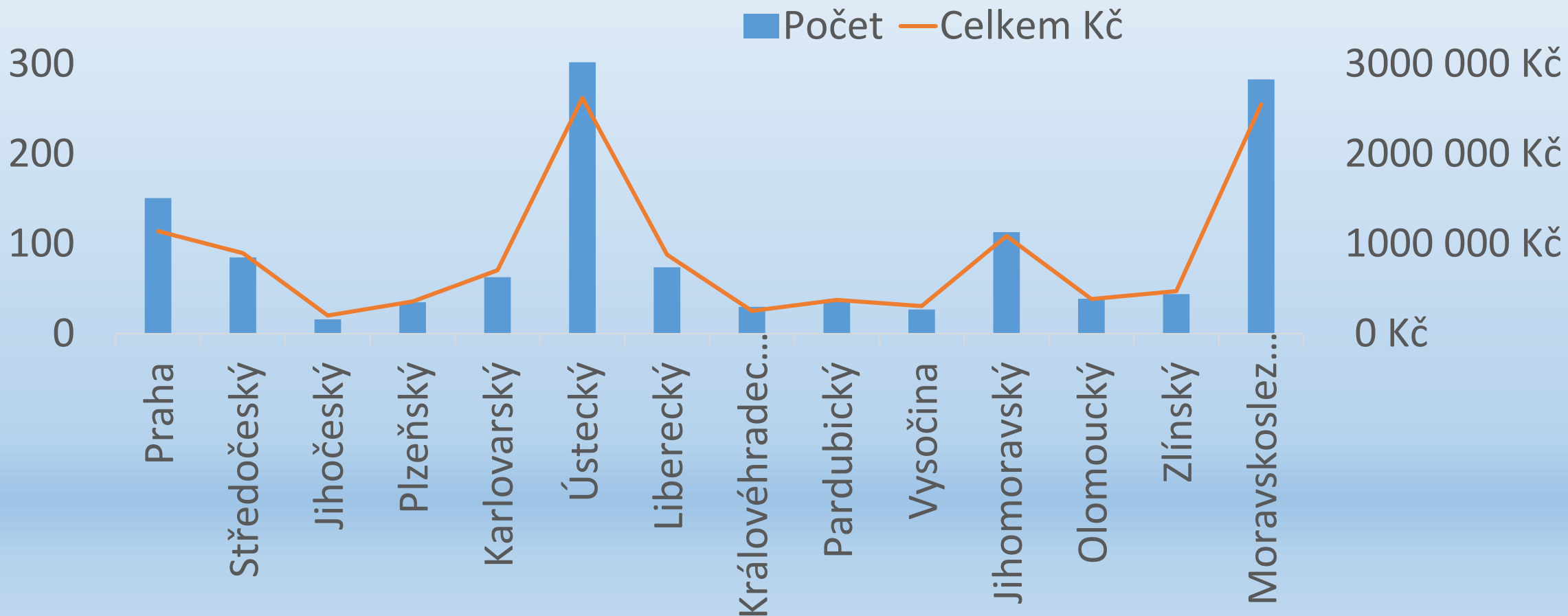
počet uhrazených žádostí obcí ze strany MMR (leden 2018 - říjen 2022)

Statistika sociálních pohřbů dle zpracovaných žádostí

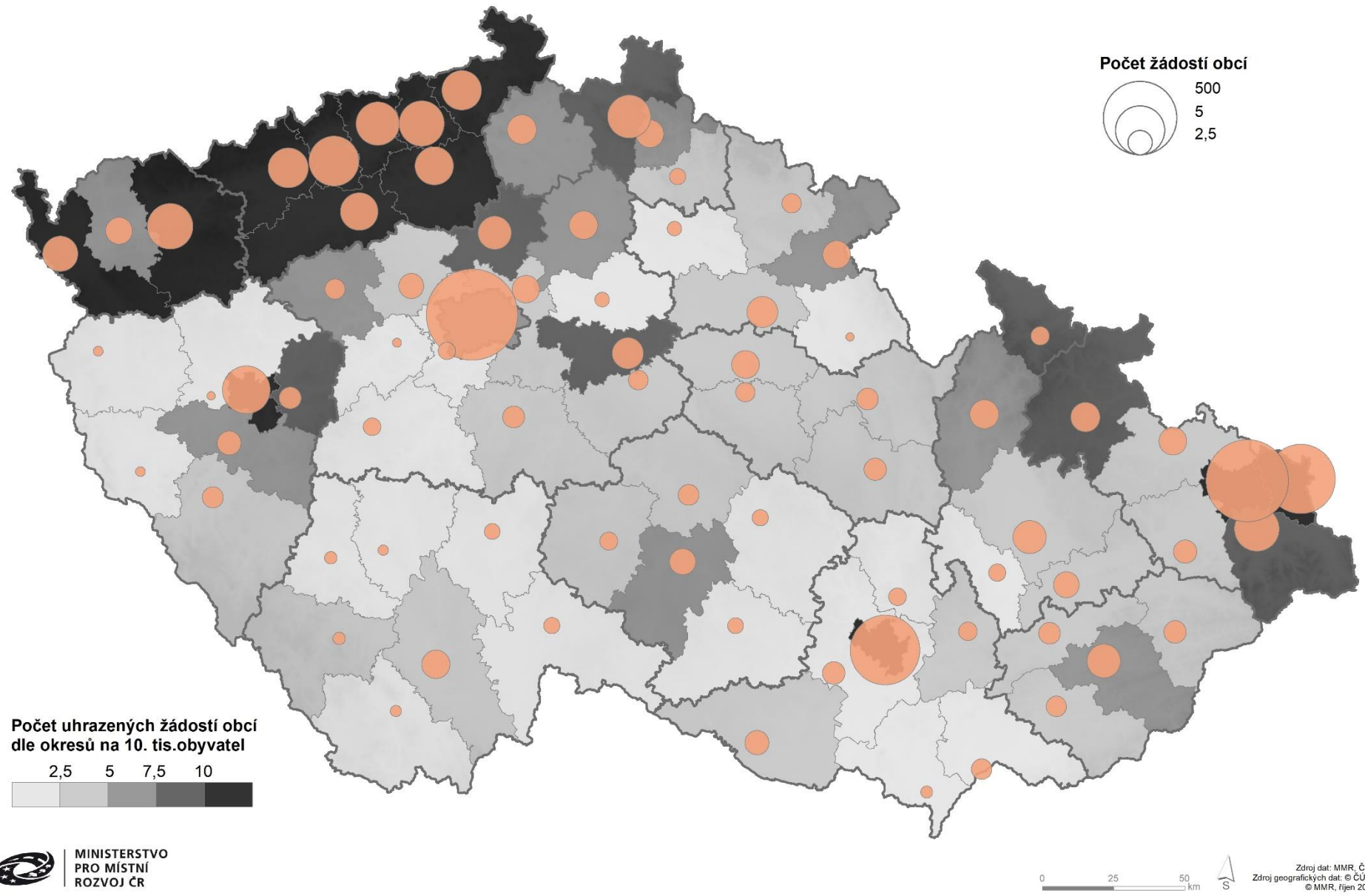
Sociální pohřby podle krajů rok 2022

SOCIÁLNÍ POHŘBY BEZ POZŮSTALOSTI

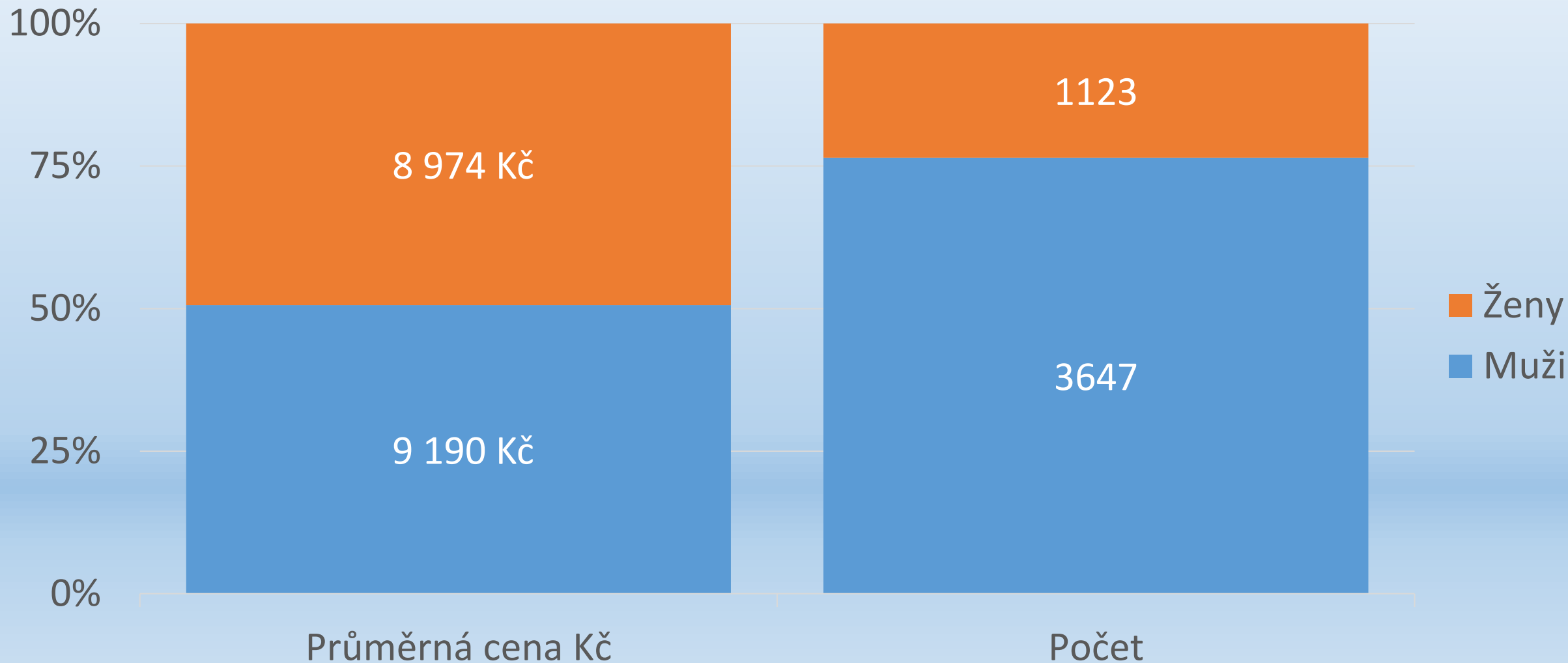
počet uhrazených žádostí obcí ze strany MMR (leden 2018 - říjen 2022)

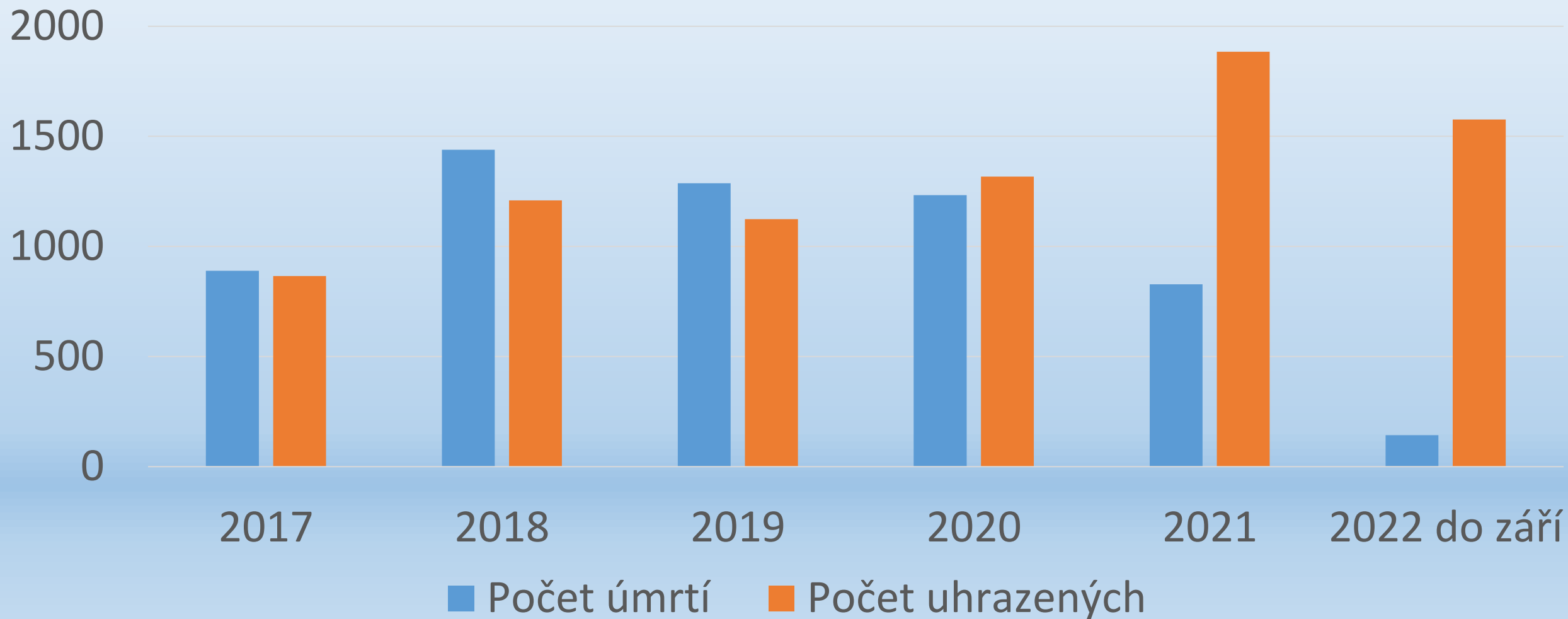
Statistika sociálních pohřbů 2018 - 2022

Cena a počet celkem

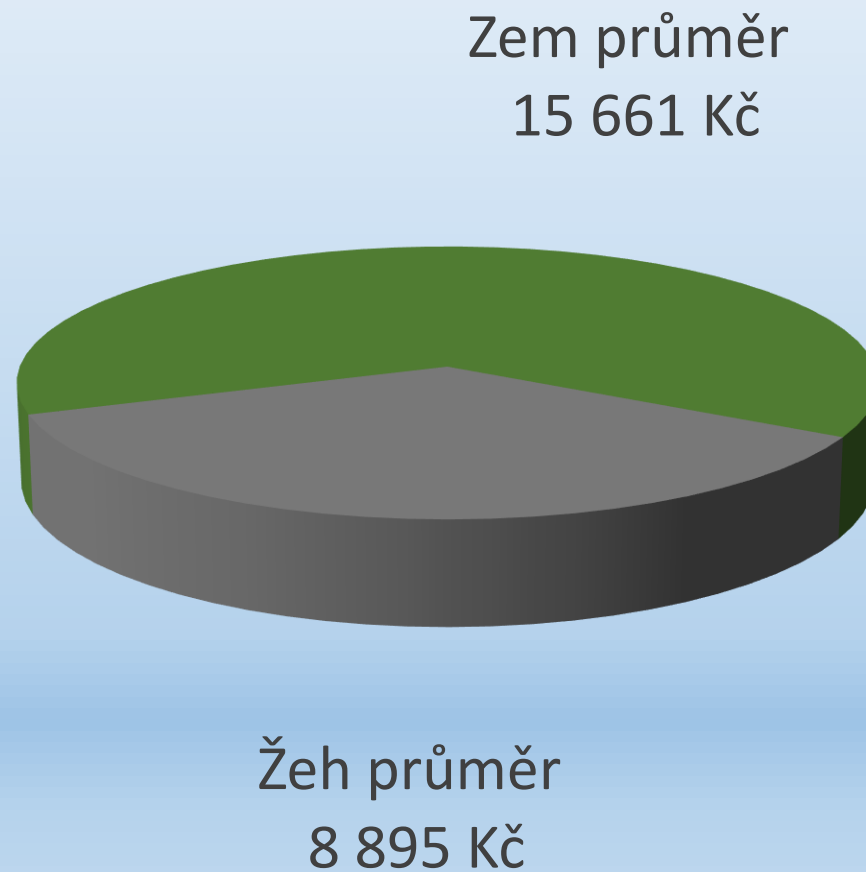
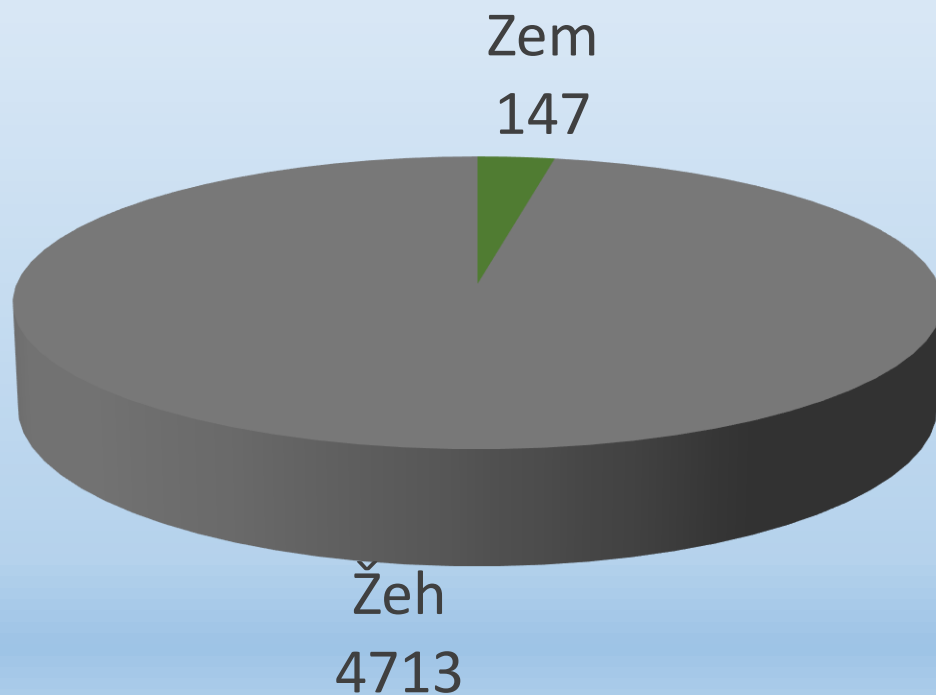
Počty zemřelých a uhrazených

Statistika sociálních pohřbů 2018 - 2022

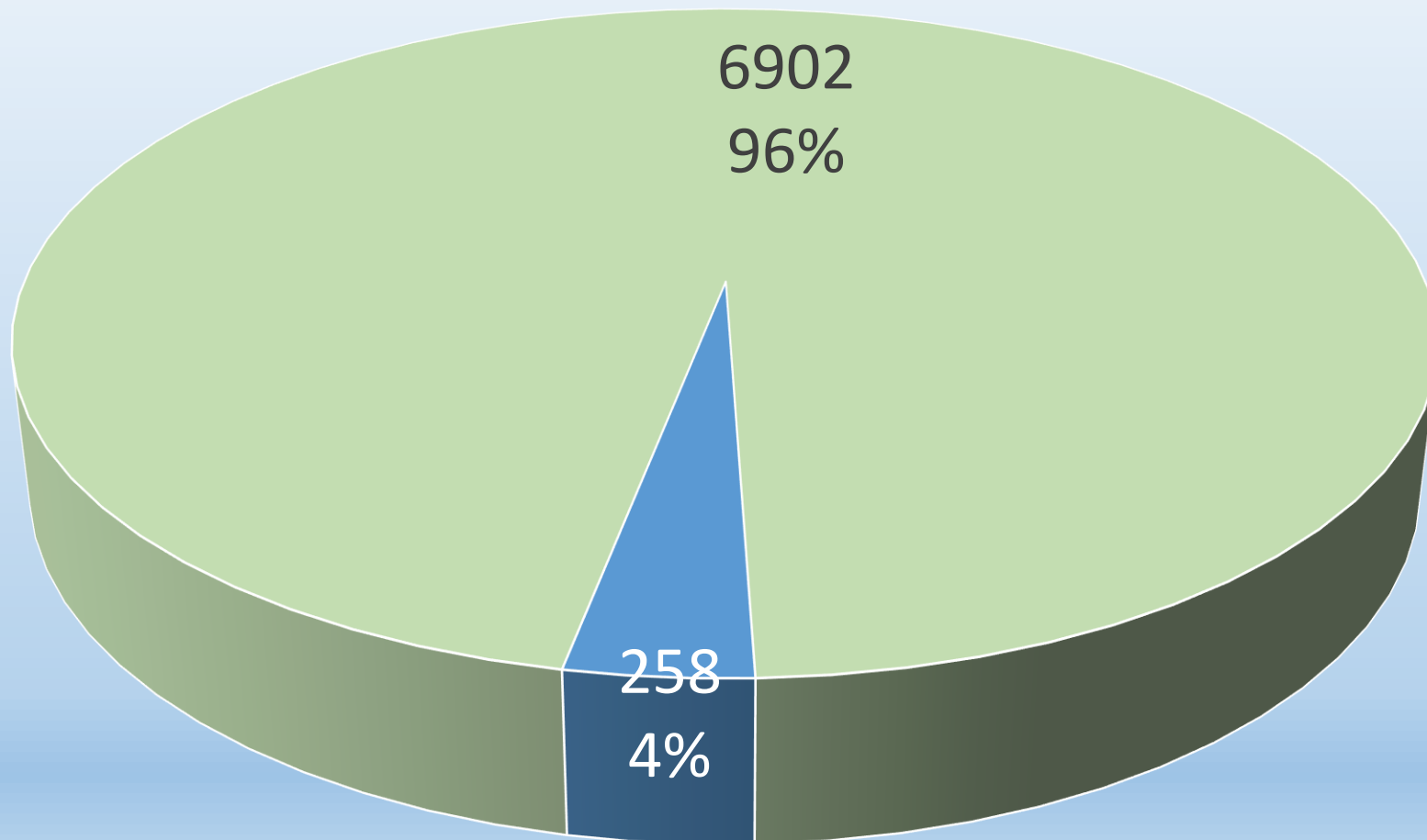
Poměr žeh vs. zem

Poměr nezákonně pohřbených ze všech soc. pohřbů

2018 - 2022

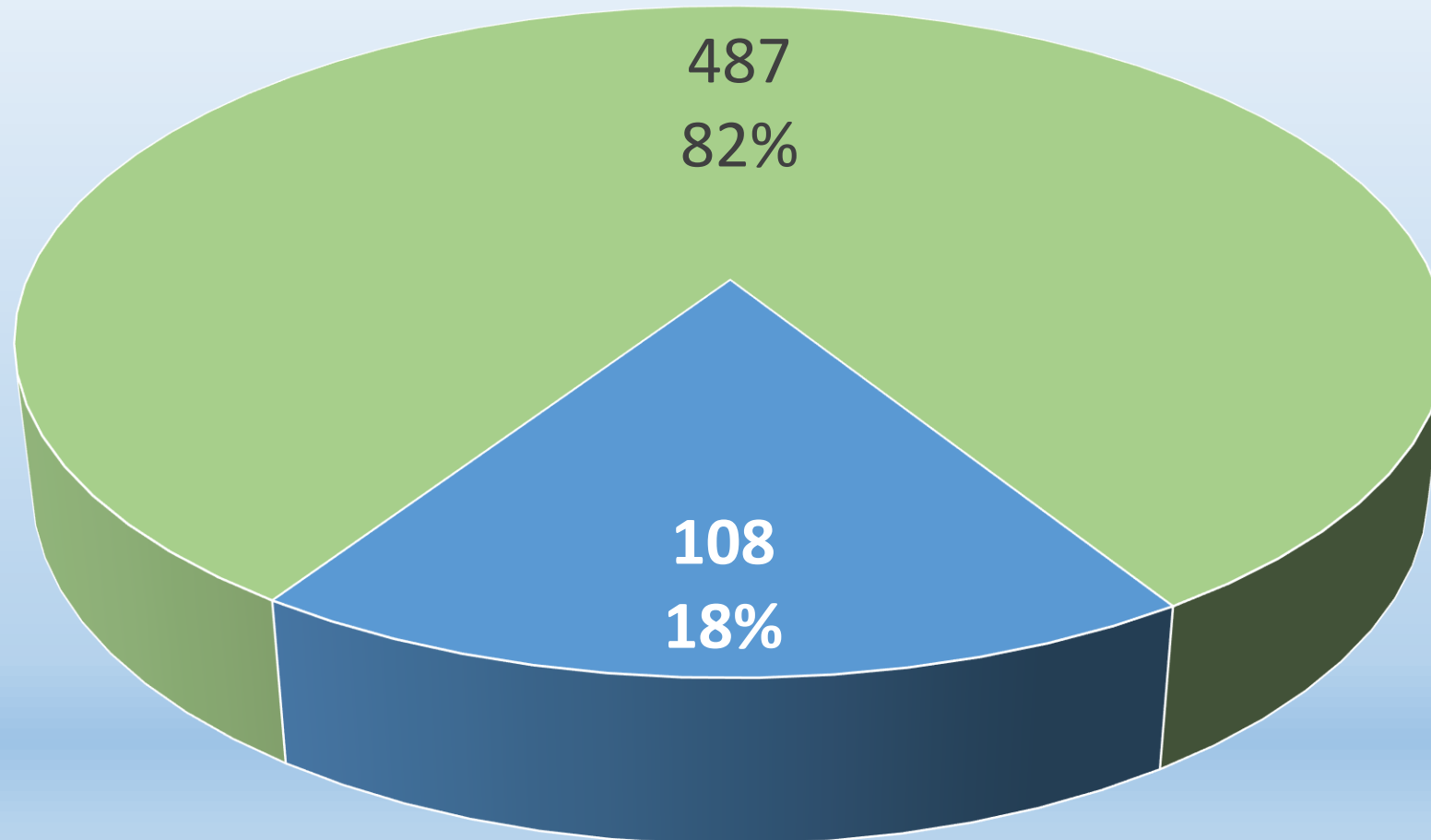

■ Nad 4 dny od úmrtí

■ Do 4 dnů od úmrtí

Počet obcí porušující lhůtu 96 hodin od úmrtí

2018 - 2022

Pod 4 dny od úmrtí

Přes 4 dny od úmrtí

Plod je vydán k pohřbení

- osobě blízké
 - pohřbít však může s jejím souhlasem kdokoli (§ 5 zákona o pohřebnictví)
- ve lhůtě 96 hodin od potratu
 - lhůta pořádková
 - nedodržení lhůty nemá za následek ztrátu práva provést procesní úkon později, pokud se plod stále ještě nachází v rukou poskytovatele zdravotních služeb
 - viz § 5a zákona o pohřebnictví

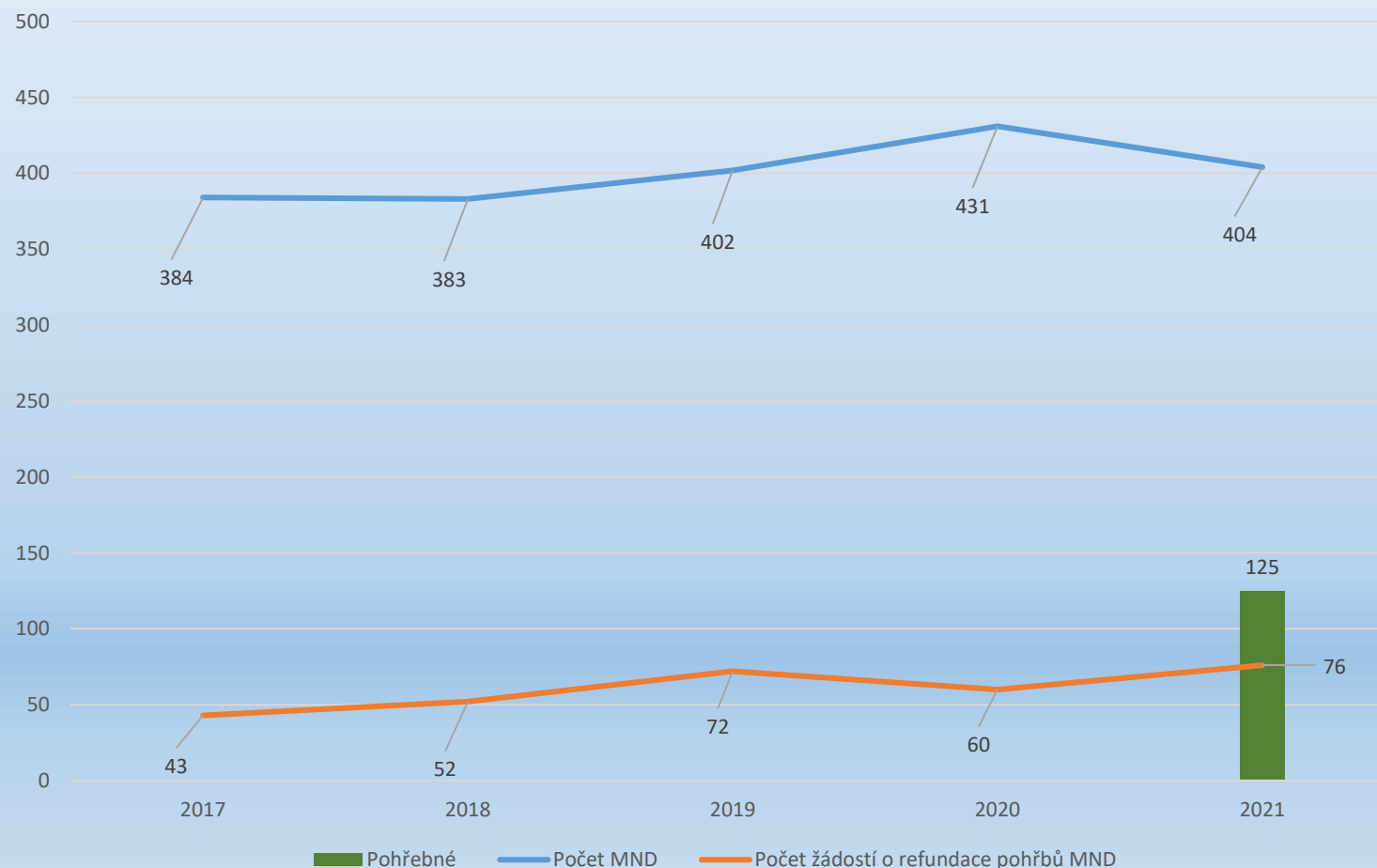

Pohřbívání mrtvě narozených

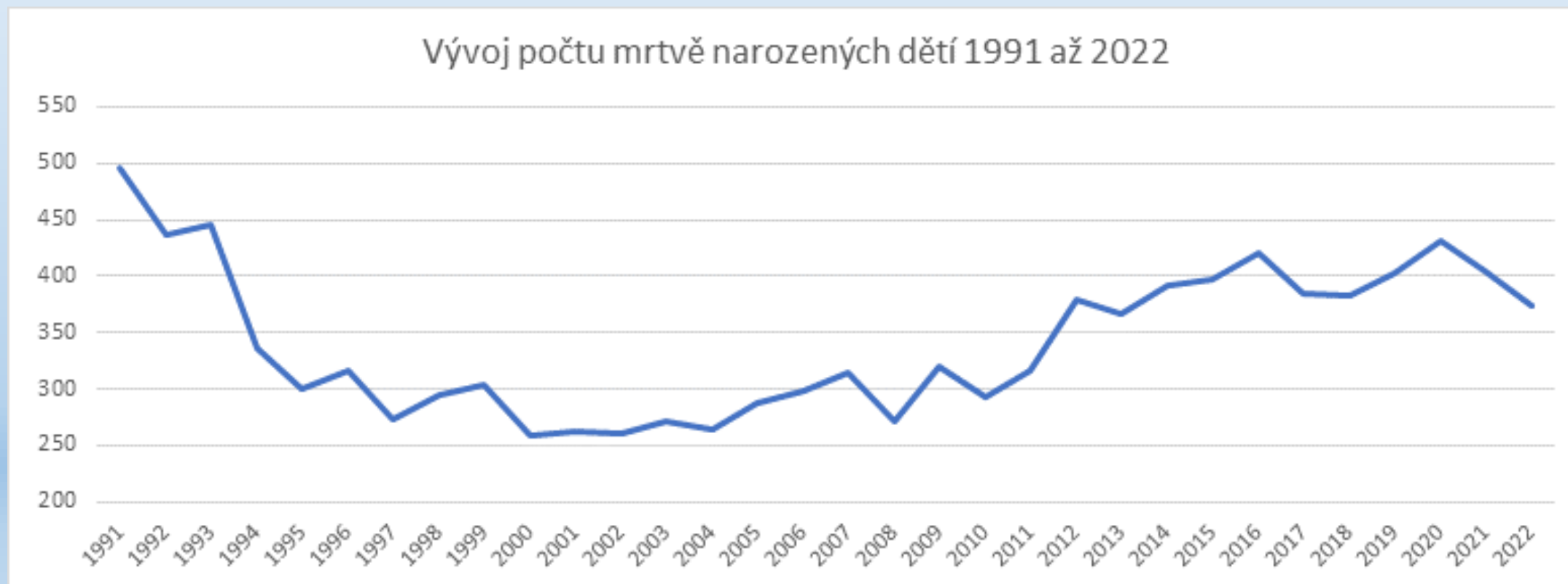
Na náklady pohřbu mrtvě narozeného dítěte může jeho vypravitel od roku 2012 čerpat sociální dávku pohřebního, je-li fyzickou osobou.

Pohřebné celkem											
Zdroj: MPSV											
	Rok										
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	
Výdaje na pohřebné (v mil. Kč)	14,5	14,2	13,2	13,6	13,3	12,8	12,5	12,2	12,1	13,3	
Počet vyplacených dávek pohřebního (v tis.)	2,9	2,9	2,6	2,7	2,7	2,6	2,5	2,4	2,4	2,7	
Z toho na děti mrtvě narozené											125

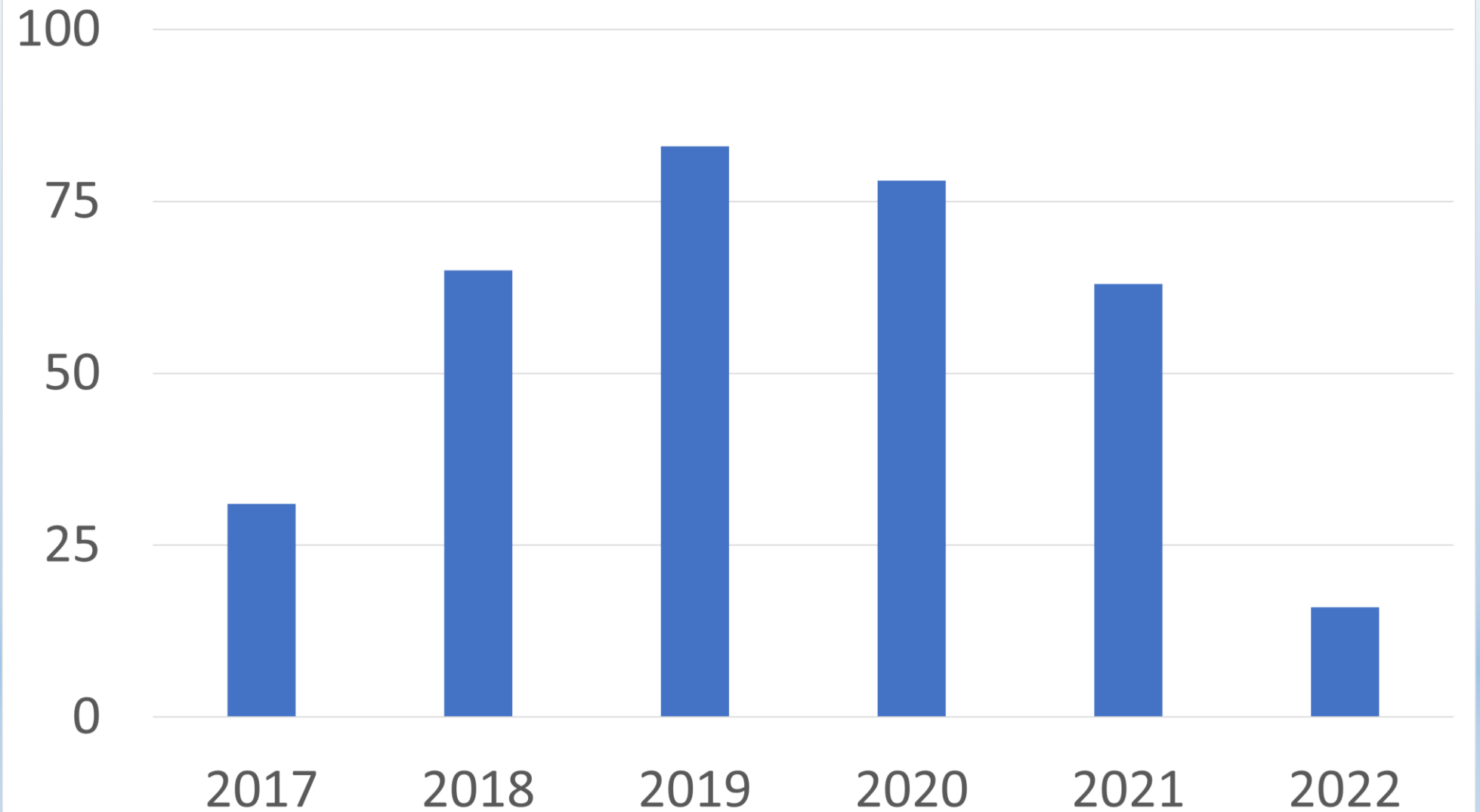
Porovnání počtu mrtvě narozených dětí s počtem žádostí o refundace jejich pohřbů 2017-2021

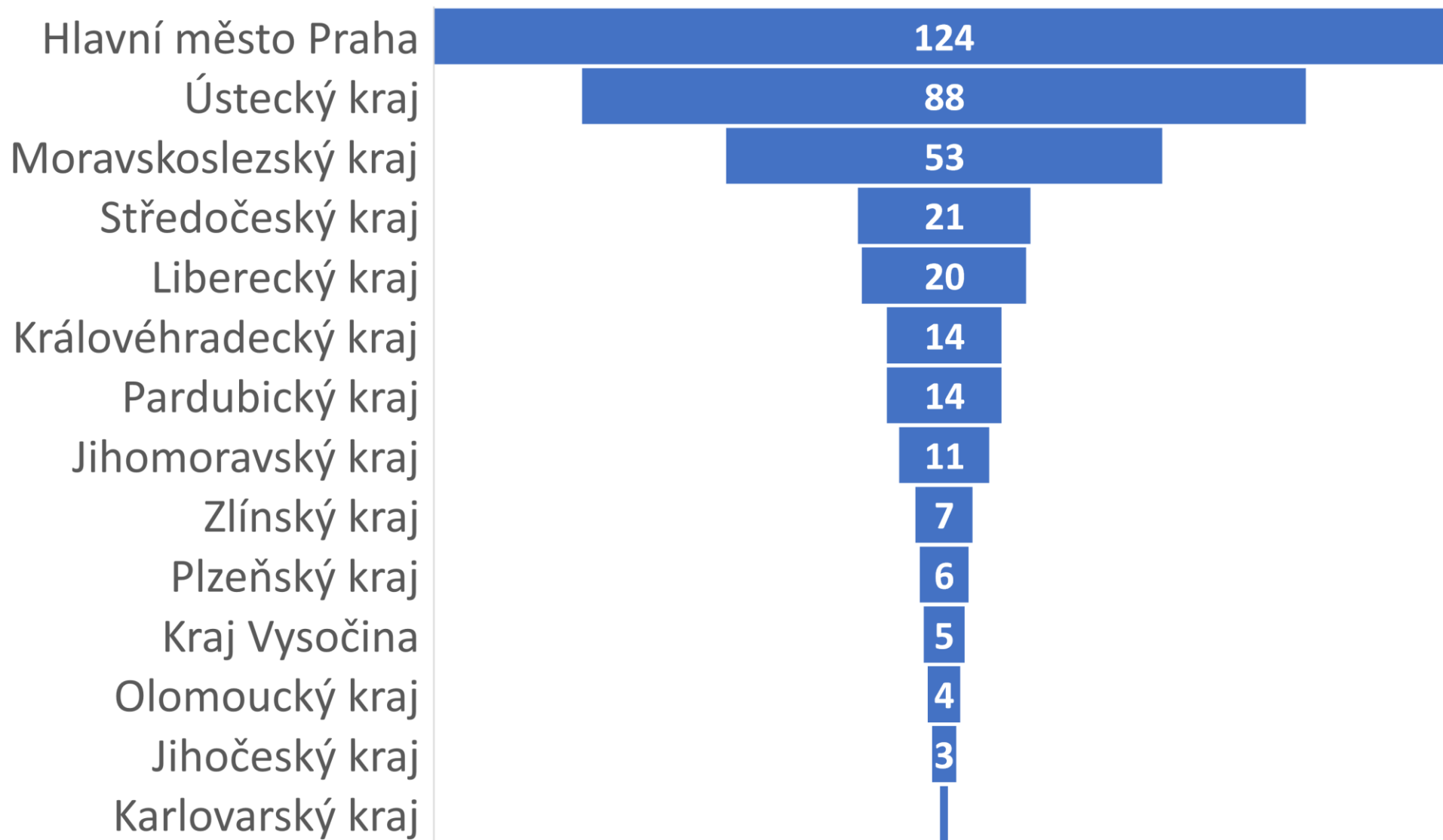
Vývoj počtu mrtvě narozených dětí 1991 až 2022

Počet MND

Počet MND podle krajů 2017 - 9/2022

Oddělení pohřebnictví MMR

pohrebnictvi@mmr.cz

Příjmení	Jméno	Pevná linka	Mobil	E-mail
Augustinová	Hana	224 86 4079	703 870 961	Hana.Augustinova@mmr.cz
Dobrovolná	Tamara	224 86 4602	703 174 199	Tamara.Dobrovolna@mmr.cz
Kotrly	Tomáš	224 86 4146	731 628 189	Tomas.Kotrly@mmr.cz
Matys	Marián	224 86 4033	705 695 311	Marian.Matys@mmr.cz
Mičo	Milan	224 86 4635	731 628 389	Milan.Mico@mmr.cz